

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

Fakulta biomedicínského inženýrství

Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

**Islámský stát jako hrozba pro bezpečnost
Evropské unie**

**Threat of Islamic State to European Union
Security**

Bakalářská práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva

Studijní obor: Plánování a řízení krizových situací

Vedoucí práce: PhDr. Václav Adámek

Lucie Zubinová

Kladno, květen 2015

Z a d á n í   b a k a l á ř s k é   p r á c e

Student: **Lucie Zubinová**
Obor: Plánování a řízení krizových situací
Téma: **Islámský stát jako hrozba pro bezpečnost Evropské unie**
Téma anglicky: Threat of Islamic State to European Union Security

Zásady pro vypracování:

Předmětem bakalářské práce bude zjištění povědomí o fungování Islámského státu a jeho potenciální bezpečnostní hrozbě plynoucího z radikálního a ortodoxního islámu vůči České republice a Evropské unii. V teoretické části bude nastíněna problematika islámu, historie Islámského státu a přehled dostupných informací i zahraničních zdrojů o vývoji situace na Blízkém Východě a jeho možného vlivu na bezpečnost Evropské unie. V praktické části budou prezentovány výstupy z anonymního nestandardizovaného dotazníku zaměřeného na získání informací o znalostech respondentů o islamismu, Islámského státu a vnímání míry rizika vycházející z aktuálního dění kolem Islámského státu.

Seznam odborné literatury:

- [1] CROFTER W., Velká kniha Islámu, Český Těšín: BDV, 2006, ISBN 80-903754-0-5
[2] MENDEL M., S puškou a koránem, Praha: Orientální ústav Akademie věd České republiky, 2008, ISBN 978-80-85425-63-5

zadání platné do: 11.09.2016

Vedoucí: PhDr. Václav Adámek

.....
vedoucí katedry / pracoviště

l. s.

.....
děkan

V Kladně dne 23.02.2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem Islámský stát jako hrozba pro bezpečnost Evropské unie vypracovala samostatně a použila k tomu plný výčet citací použitých pramenů, které uvádím v seznamu přiloženém k bakalářské práci.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu §60 zákona č.121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

V Kladně dne 22. května 2015

Lucie Zubinová

Ráda bych touto cestou poděkovala panu PhDr. Václavovi Adámkovi za pomoc, cenné rady a podněty při vedení mé bakalářské práce. Poděkování si také zaslouží mé nejbližší okolí, které mi poskytlo důležité informace a připomínky.

Abstrakt

Cílem bakalářské práce je prezentace dosavadních informací o Islámském státu a jeho činnosti, která je bezpečnostní hrozbou nejen pro Blízký východ, ale i pro státy Evropské unie. Její součástí je také nastínění základních pojmů týkajících se radikálního islámu jako je džihád, šaría nebo islamismus. Nepostradatelným prvkem je také objasnění problematiky islámu, zejména vysvětlení rozdílů mezi šíity a sunnity a zdůraznění spojitosti wahhábismu a radikalismu. V práci jsou také zahrnuty informace o stavu a úrovni islámu v Evropské unii a konkrétně i v České republice.

Důležitou složkou je i kapitola týkající se evropských džihádistů, coby nejviditelnější hrozby pro bezpečnost Evropské unie. V kapitole se pojednává o jejich charakteristice, cílech a odhadovaném počtu.

V praktické části práce jsou prezentovány výsledky anonymního nestandardizovaného dotazníku zaměřeného na zjištění představ respondentů o základních pojmech týkajících se islamismu. Součástí průzkumného šetření je získání přehledu o tom, jak respondenti vnímají míru rizika plynoucí z činnosti Islámského státu.

Klíčová slova: islám, islamismus, džihád, Islámský stát, hrozba, bezpečnost, džihádisté.

Abstract

The purpose of this bachelor's thesis is to present the existing information about the Islamic State, which is a threat not only for the Middle East, but also for countries of the European Union. First, the thesis offers explanations of terms concerning radical Islam, like Jihad, Sharia or Islamism. An essential part is the description of differences between the Shiites and the Sunnis, as well as emphasis on the connection between Wahhabism and radicalism. Furthermore, the thesis includes information about the situation of Islam in the European Union and specifically in the Czech Republic.

An Important chapter deals with European Jihadists, because they are the most visible threat for the European Union's safety. It focuses on their character, aims and their estimated numbers.

The practical part of the thesis presents the results of a survey carried out in the form of an anonymous non-standardized questionnaire focused on how respondents acquire their knowledge and views of basic concepts concerning Islamism. A part of the questionnaire is intended to gauge the respondents' perception of the degree of danger coming from the Islamic State.

Key words: Islam, Islamism, Jihad, Islamic State, threat, safety, Jihadists.

Obsah

1	ÚVOD.....	8
2	SOUČASNÝ STAV	9
	2.1 Vysvětlení základních pojmů v souvislosti s islámem.....	9
	2.2 Problematika islámu.....	11
	2.3 Základní informace o Islámském státu	13
	2.4 Historie Islámského státu	14
3	ISLÁM V EVROPSKÉ UNII.....	16
	3.1 Islám v Evropě	16
	3.2 Islám v České republice	17
	3.3 Evropští džihádisté	18
	3.3.1 Charakteristika džihádistů	18
	3.3.2 Počty zahraničních bojovníků	19
	3.3.3 Reakce některých států na problematiku zahraničních bojovníků	21
4	CÍLE PRÁCE	26
5	METODIKA	27
	5.1 Popis průzkumného šetření a stanovení jeho vzorku	27
	5.2 Průzkumný nástroj	27
	5.3 Stanovení hypotéz	28
6	PREZENTACE VÝSLEDKŮ PRŮZKUMU.....	29
	6.1 Vyhodnocení údajů z dotazníku.....	29
	6.2 Vyhodnocení cílů práce.....	47
	6.3 Vyhodnocení hypotéz.....	47
7	DISKUZE	49
8	ZÁVĚR.....	51
9	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	52
10	SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK A OBRÁZKŮ	56
11	SEZNAM PŘÍLOH.....	61

1 ÚVOD

Za jednu z nejnebezpečnějších příčin konfliktů se považuje ideologie, tedy soustavu idejí, teorií a názorů. Islámský stát je právě jeden z těch, kteří skrze ideologii šíří násilí a teror a přímo destabilizují státy Blízkého východu. Nepřímo ale ovlivňují bezpečnost celého světa, Českou republiku nevyjímaje. Otázka, proč dochází k teroristickým útokům, je nadmíru komplikovaná a existuje mnoho teorií vysvětlujících tyto pohnutky. Například jedna z nich poukazuje na to, že teroristické organizace počítají s růstem nenávisti většinové společnosti vůči muslimům, s následným zvýšením jejich diskriminace a příbytkem útoků mířených na muslimy, což by mělo přivést muslimy k teroristickým organizacím. Proč ale k nim dochází v Evropě? Odpovědí může být myšlenka, že Evropané schytávají v podobě teroristických útoků jakési boční poryvy konfliktu odehrávající se na Blízkém východě. Islamisté si útoky na západní cíle dělají především reklamu, která jim slouží jako demonstrace vlastních schopností a vějička pro nábor nových členů. Úspěch těchto organizací následně mimo jiné inspiruje osamělé a našťvané radikály, kteří žijí po celém světě.

Islámský stát ovšem pro Evropskou unii není jen vojenskou hrozbou (do které počítáme terorismus), ale i sociální (šíření islamofobie, radikalizace obyvatelstva), ekonomickou (výdaje na boj s Islámským státem, posílení bezpečnosti, problematika imigrace, nezaměstnanost) a i politickou (zesílení politického extrémismu). Pro státy Evropské unie bylo vždy obtížné se vyrovnat s integrací cizí kultury a přitom dbát na demokratické hodnoty, tudíž je pochopitelné, že problematika Islámského státu a evropských džihádistů situaci zkomplikuje.

V této práci se snažíme nastínit, jak je Evropská unie ohrožována právě touto problematikou a s ní spjatými oblastmi. Ohrožení Evropské unie jsem si zvolila pro její snahu o soudržnost a jednotu v bezpečnostních postupech, komplexní řešení konfliktů a hrozeb zmíněných v Evropské bezpečnostní strategii a v Bezpečnostní strategii České republiky. Téma jsem si vybrala zejména pro aktuálnost a ojedinělost, a to jak problematiky Islámského státu, tak bezpečnostních opatření jednotlivých zemí Evropské unie.

2 SOUČASNÝ STAV

2.1 Vysvětlení základních pojmů v souvislosti s islámem

Pro správné porozumění problematice radikálního islámu je potřeba si na začátek vysvětlit konkrétní všeobecné pojmy týkající se islámu, které však zastávají důležitou roli v krajních muslimských odnožích.

Často ve společnosti slyšíme pojem islamismus, který je mylně chápán jako synonymum pro terorismus nebo i samotný islám. Pojem se začal používat jako označení pro účelové hledání paralel mezi politickým radikalismem a islámem. Ve skutečnosti jde o nový pojem, který je tak obecný a nejednoznačný, že jím můžeme označit jak úsilí o potlačení diktátorských režimů na Středním a Blízkém východě během Arabského jara, ale i jednání teroristických organizací typu Táliban nebo Al-Nusra. Problém tkví rovněž v tom, že islamismus si jinak vysvětluje veřejnost na Západě, odlišně odborníci a ještě jinak samotní muslimové. Islamismem nazýváme jednání Muslimského bratrstva v Egyptě během 70. let (participativní a státotvorný typ vnímání pojmu), jednání Al-Káidy (radikální a džihádistický typ vnímání pojmu), ale i jednání salafistů v Maroku (apolitický typ vnímání). (iir.cz)

Islamismem můžeme nazvat jakoukoliv politickou ideologii odvolávající se na islám, jakožto základní zdroj politického a právního myšlení. Cílem islamistů je návrat ke svým náboženským kořenům, někteří zdůrazňují důležitost nastolení islámského práva mezi muslimy a islámské politické jednoty. Radikální islamisté se také snaží o likvidaci nemuslimských, často západních vlivů na ekonomické, vojenské, sociální a kulturní úrovni v muslimském světě z důvodu jejich nekompatibility s islámem. Podle kontroverzního politologa Daniela Pipesa je islamismus podobně radikální utopická ideologie srovnatelná s fašismem a komunismem. (Lhořan, 2011)

S islamismem úzce souvisí pojem islámský fundamentalismus. Fundamentalismus původně označoval americký proud křesťanského protestanství, ale protože nemáme žádné jiné bližší pojmenování pro tuto problematiku, pojem byl převzat. (Černý, 2012) Pod islámský fundamentalismus dle Holea (1998) označujeme prudkou obranu proti západní nadvládě, jejíž vliv zasahuje do sociálních, hospodářských a duchovních rovin. Charakteristickým rysem islámského fundamentalismu je vytváření aktivistických skupin, jejímž cílem je svrhnout domácí „zkažený“ režim, odrazit vliv západní

kolonialistické společnosti a nastolit takový systém, který nebude zkorumpovaný a despotický. (Mendel, 2008)

Mezi základní termíny, vyskytující se v textech spjatých s extrémismem či islámským radikalismem, patří i pojem šaría. Velmi často bývá vykládán jako islámské právo, avšak to je jen součást šarií, souboru ustanovujícího Boží řád. Původ slova znamená cestu, především k vodnímu zdroji. Šaría se dělí na dvě části, a to na tzv. ibádát, do kterého patří veškerá ustanovení mezi člověkem a Alláhem, a na muámalát, do kterého patří pravidla ustanovující mezilidské vztahy. Ibádát obsahuje také dogmata vymezující jednotlivé články víry (víru v jediného Boha, v proroky, den posledního soudu, tělesné zmrtvýchvstání etc.), ale i ustanovení, jak se má správně muslim chovat, neboť podle věřících je víra bez odpovídajících skutků mrtvá. Sem patří nejen pět pilířů islámu (vyznání víry, modlitba, almužna, půst, pout' do Mekky), ale i celá řada zákazů a příkazů týkajících se jídla, pití a chování. Někteří muslimští myslitelé do této kategorie řadí i džihád. Druhá část šarií, muámalát, se věnuje zejména právu, ať už jde o právo trestní, rodinné či válečné. V něm je také zmíněna legislativa chalífátu. Za základní kořeny islámského práva je považován Korán, sunna (tradice) a další. (Ostřanský, 2009)

Podobně jako další muslimské pojmy, i džihád evokuje ve společnosti nepřesný význam slova. Běžnou definicí pojmu je zejména „svatá válka“, jiní si pod pojmem přestaví násilí, teror a nenávisť Východu vůči Západu, jenže ve skutečnosti je tento pojem mnohoznačný. Džihád je dle Bronislava Ostřanského definovaný jako významný, a různě interpretovaný, koncept islámského myšlení, které může značit jak vnitřní boj za vlastní sebezdokonalení, tak misijní úsilí, ale i „svatou válku“. Existuje více podob džihádu, předně je to tzv. džihád srdce, kterým je myšleno svádění vnitřního boje s vlastními nedostatky, díky kterému se dotyčný přibližuje k Bohu. Další forma je džihád rukou, kam řadíme manuální činnost věřícího ve prospěch obce či charitativní organizace. Avšak neznámější podoba džihádu pro Západ je tzv. džihád meče, ale i ten má svá pevná pravidla a smí být veden jen za konkrétních okolností. (Ostřanský, 2009) Lze tedy obecně o džihádu tvrdit, že díky jeho pomoci se muslimská společnost vyrovnává se zlem. Zatímco ale většina věřících chápe zlo metaforicky a bojuje proti němu zejména sama u sebe (snaží se nehřešit, pokouší se o nápravu a zlepšení se), radikální muslimové zlo chápou doslova a myslí si, že je všude kolem nich a lze a něj zaútočit silou a zničit ho. (Černý, 2012)

Na konci června 2014 byl na území Iráku a Sýrie vyhlášen chalífát nazývaný Islámský stát. Chalífát je chápán jako islámský stát řízený chalífou (tzv. zástupcem posla Božího), avšak v minulosti znamenal území, na kterém je uplatňována moc obce věřících. Instrukce chalífy vznikla po smrti Mohammeda, první čtyři chalífové chalífát chápali jako státoprávní jednotu náboženských, politických a vojenských zájmů obce. Mnozí fundamentalističtí teoretici používají pojem ve smyslu nábožensky čistého a etického modelu společenského uspořádání proti nynějšímu systému, proti kterému bojují. Instrukce chalífy v průběhu dějin téměř vymizela a ztratila svůj původní význam, užívají ji pouze někteří duchovní vůdci mystických řádů nebo obrozeneckých reformačních hnutí, v symbolické rovině ji užívají fundamentalističtí teoretici jako ideologickou koncepci. (Mendel, 2008)

2.2 Problematika islámu

Pro pochopení situace odehrávající se nejen na Blízkém a Středním východě je důležité znát historický vývoj muslimských skupin a sekt, který započal již po smrti proroka Mohammeda. V problematice Islámského státu je zapotřebí si zmínit tři skupiny, a to Šíity, Sunnity a osoby hlásící se k wahhábismu.

2.2.1 Šíité a Sunnité

Se smrtí proroka Mohammeda vyvstal i problém nástupnictví, který se stal i zrodem rozštěpení do dvou základních směrů islámu. Nástupcem Mohammeda se stal jeho tchán, Abú Bakr, který přijal titul chalífy. S tím ovšem nesouhlasila skupina jedinců prosazující pokrevní nástupnictví, kteří jsou nazýváni šíité. Ti požadovali, aby nástupcem se stal Alí, bratranec a zeť Mohammeda. Sunnité na rozdíl od šíítu výsledek voleb muslimské obce akceptovali a uznali Abú Bakra jako nového chalífu. Tento rozpor uvnitř náboženské obce bývá muslimy nazýváno schizma, které bylo dovršeno zavražděním Alího. (Müller, 2010)

Mezi dnešními šíity a sunnity je více rozdílů než názor na způsob volby nástupce Mohammeda, např. pojetí imáma, tzv. představeného muslimské obce. Sunnité za imáma považují osobu, která je fundovaná v učení islámu a je kvalifikovaná v jeho činnosti, např. vedení modlitby. Šíité považují imáma za osobu, která je duchovním pokračovatelem Mohammeda. Prvním imámem byl Alí, dalších jedenáct imámů byli jeho potomci. Dvanáctý imám se údajně ztratil, od té doby šíité věří ve „skrytého“ imáma, který má jednou přijít a osvobodit společnost od útisku a nepravého učení islámu.

(Mendel, 2008) Dalším rozdílem je i důraz na prameny islámu. Sunnité kromě Koránu v průběhu staletí vypracovali tzv. sunnu, což je rozsáhlý soubor autoritativních stanovisek a ustanovení, kterému se taktéž říká muslimská tradice. Šiité taktéž uznávají sunnu, ale pouze ty sbírky, které se opírají o autoritu Alího a jeho potomků či stoupců. (Ostřanský, 2009)

Jeden z hlavních problémů je po staletí trvající stíhání stoupců šíi, kteří se stali oběťmi rozsáhlých masakrů a dalších náboženských útoků, a které probíhá i v dnešní době díky velké převaze sunnitů (asi 85 % všech muslimů). Perzekuce šiitů probíhá jak ze strany teroristických sunnitských organizací (Islámský stát, Boko Haram, Al-Nusra, Táliban), ale i ze stran jednotlivých států, např. Saúdská Arábie či Pákistán. Šiité převládají především v Íránu, Ázerbájdžánu, Bahrajnu a v Iráku. Sunnité pak v Saúdské Arábii, Turecku, Indii, Egyptě, Libyi či v Pákistánu. (Crofter, 2006)

2.2.2 Wahhábismus

Wahhábismus je evropský termín pro reformistické hnutí, které vzniklo ve 40. letech 18. století ve střední Arábii. Zakladatel, Muhammad Ibn Abd al-Wahháb, vyzýval k boji proti úpadku islámu, zejména novotám právní vědy a všem podobám lidového islámu (islám obohacený o předislámské tradice). Obrodu viděl k návratu ke Koránu a k tradici. Aby došlo k posílení islámu, ustanovil, že na území vlády wahhábovců se uctívání svatých a šiitských mučedníků a proroků a poutí k jejich hrobům trestá smrtí. Přednost se dala strohé kolektivní modlitbě pod vedením spolehlivého imáma. Ke konci 18. století bylo uzavřeno spojenectví s emírem oázy, která se dnes nachází na území Saúdské Arábie. Tato reformační ideologie sjednotila střední Arábii, v 19. století zažila opětovnou renesanci. Protagonisté wahhábismu pod vedením saúdského rodu v roce 1926 založili Saúdskou Arábii. Dodnes je toto reformační hnutí základem státní ideologie saúdského režimu, Korán je jeho ústavou a šaría je plně uplatněna v praxi (např. platí i utínání rukou za krádež nad stanovené minimum, kamenování za prokázané cizoložství, popravy vrahů a drogových dealerů). (Mendel, 2008)

Důvod, proč zmiňuji wahhábismus v souvislosti s problematikou islámu, je takový, že v roce 2013 právě toto reformistické hnutí bylo světovými vládami a Evropským parlamentem prohlášeno největším podhoubím terorismu. Saúdská Arábie investuje zhruba 2 až 3 miliardy dolarů na propagaci džihádismu, samozřejmě ne veřejně, ale skrze výstavbu mešit, různých studijních programů atd. Jejich cílem je tak zastínit ortodoxní

islám a potlačit šíu. Mnoho neoficiálních pramenů zmiňuje wahhábismus a Saúdskou Arábii jako nepřímé sponzory nejen teroristických organizací, ale i uskupení, jejichž cílem je rozšiřování wahhábismu nebo utlačování lidového islámu, šíi a dalších náboženských směrů. (Ibrahim, 2015)

2.3 Základní informace o Islámském státu

Islámský stát (dále jen IS) je radikální sunnitská džihádistická organizace, která vznikla v roce 2013 z organizace AQI (Al-Káida v Iráku). Během jejího působení často měnila jména, nazývala se také Islámský stát v Iráku a v Levantě (ISIL) nebo Islámský stát v Iráku a v Sýrii (ISIS). Cílem džihádistů je vytvoření tzv. skutečného Islámského státu, chalífátu, jehož hlavním zdrojem fungování bude šaría. Organizace je vedena čtyřicetiletým Abú Bakr al-Bagdádím, který se zapojil do teroristické činnosti v roce 2003 při Americké invazi v Iráku. Spolu s vyhlášením Islámského státu Abú Bakr al-Bagdádí začal používat titul chalífy, čímž si ovšem pohněval řadu muslimských učenců, kteří zdůrazňují, že chalífu musí zvolit celá muslimská obec. Organizace spojených národů (dále OSN) obvinila organizaci z porušování lidských práv, jelikož členové IS aktivně podporují náboženské násilí a jsou známí brutální likvidací jakéhokoliv odporu nejen na dobytém území. Hlavním městem, respektive velitelstvím, samozvaného státu, je město Rakka, které se nachází v severní Sýrii, avšak předcházela ji Falludža. Největší zbraní pro verbování dobrovolníků i z řad evropských zemí jsou sociální sítě, kde pravidelně zveřejňují videa poprav, tiskové zprávy a další informace, jako jsou například fotografie a denní zprávy jejich činností a plánů. (www.britannica.com)

Islámský stát je v nynější době asi nejbohatší džihádistickou organizací. Finance čerpá od soukromých donorů (zřejmě původem z Kataru a Saúdské Arábie, jejichž zájmem je potlačení šíitské odnože), z prodeje ropy z ropných polí, které obsadili, z rabování bank, vojenských a policejních základen, ale i domů místních obyvatel. Finance získávají i z dalších nelegálních činností (výkupné za unesené osoby).

Členové IS tvoří zejména sunnitští Iráčané a další příslušníci sunnitských kmenů z oblasti syrsko-irácké hranice, bývalí členové armády, radikální klerici, syrští protivládni povstalci a podporovatelé bývalého režimu Saddáma Husajna. IS také podporují zahraniční bojovníci, kteří IS získává právě pomocí sociálních sítí. Mnohé bojovníky láká také plat, který za činnost v organizaci dostávají. (www.studentsummit.cz)

2.4 Historie Islámského státu

První důležitou postavou v čele organizace Islámský stát, jak ji známe dnes, byl Abú Musab al-Zarkáví, jordánský islamista, který se v roce 2003 spolu s organizací jménem Skupina pro monoteismus a džihád (ta byla založena 1999 Zarkávím) proslavil v Iráku sebevražednými útoky na šíitské mešity, irácké vládní instituce a zabíjením civilistů a rukojmích atd. V souvislosti s britsko-americko-australskou invazí do Iráku pak Abú Musab al-Zarkáví slíbil poslušnost Al-Káidě a jejímu tehdejšímu vůdci, Usámovi bin Ládínovi. Organizace se následně přejmenovala na „Organization of Jihad's Base in Mesopotamia“, avšak známá byla pod jménem Al-Káida v Iráku. V červnu 2006 byl Abú Musab al-Zarkáví zabit při americkém leteckém útoku u města Bákuba v Iráku. Byl však záhy nahrazen Abú Ayyubem al-Masrím, egyptským radikálem. Krátce po dosazení nového vůdce se Al-Káida v Iráku připojila k Mudžahedínské radě šúry, která sdružovala i další radikální sunnitské organizace, společně pak vyhlásili Islámský stát v Iráku (dále jen ISI) v čele se samozvaným emírem Abú Abdulláh al-Rashid al-Bagdádím. Abú Ayyub al-Masrí, původem z Egypta, zastával pozici ministra války s poradním orgánem o deseti členech. Založení ISI se setkalo s kritikou nejen z řad jeho odpůrců, ale i s předními džihádisty mimo jeho území. (www.armadninoviny.cz)

V červnu 2010 bylo oznámeno, že 80 % představitelů ISI bylo zabito nebo zadrženo. (www.nytimes.com) Od roku 2010, kdy byl Abú Abdulláh al-Rashid al-Bagdádí spolu s Abú Ayyub al-Masrím zabit při americko-iráckém nájezdu, se stal hlavou organizace Abú Bakr al-Bagdádí, původem z Iráku, který je do teď považován za představitele, samozvaného chalífu, Islámského státu. Ten, na rozdíl od Zarkávího, který do vůdčích pozic sháněl lidi zejména ze zahraničí, posadil vůdčí představitele z dob režimu Saddáma Husajna. (www.nytimes.com)

V březnu 2011 v Sýrii začala občanská válka v rámci arabského jara proti režimu Bašára Asada. Tyto nepokoje poskytly ISI možnost rozšíření své působnosti a ovládnutí většího území. V srpnu 2011 Abú Bakr al-Bagdádí poslal členy zkušené s vedením guerrilových odbojů na hranice Sýrie, jejichž úkolem bylo ovládnutí území a šíření jejich ideologie. Podvedením Syřana Abú Muhammada al-Julaniho rekrutovali dobrovolníky z celé země a v lednu 2012 se zformovali do hnutí nazývaného Jabhat Al-Nusra. Organizace se stala oblíbenou pro boj proti Asadově vládě. (www.politico.com) Vzhledem k tomu, že odbojová organizace v Sýrii byla financována ISI, v dubnu 2013 Abú Bakr al-Bagdádí v audio nahrávce prohlásil, že nadále se už nejedná o dvě různé organizace, ale pouze

o jednu, a její název se změnil na Islámský stát v Iráku a v al-Shamu, avšak nejčastěji se arabský název organizace překládá jako Islámský stát v Iráku a v Levantě (dále jen ISIL) nebo Islámský stát v Iráku a v Sýrii (dále jen ISIS). (www.memri.com) Se sloučením organizací však vůdce Jabhat Al-Nusry, al-Julani, nesouhlasil a oficiálně popřel, že by on sám nebo někdo jiný z vedení syrské odbojové organizace měl zájem na sloučení a že věrnost slibují pouze vůdci Al-Káidy, Aymanovi al-Zahawirimu. Následně konflikty ve vedení, zejména mezi organizacemi v Sýrii mezi ISIL, Al-Káidou a Jabhat Al-Nusrou zapříčinily, že v únoru 2014 Ayman al-Zahawiri prohlásil, že s počínáním ISILu nemá Al-Káida nic společného a není zodpovědná za jejich činy. (www.washingtonpost.com) Rozdíl mezi Al-Nusrou a ISILem spočíval v tom, že členové syrské odbojové organizace se snažili spíše o svržení Asadovy vlády, na rozdíl od ISILu, jehož prioritou je nemilosrdné rozšíření jejich vlivu a ideologie na co největší území, které by mohli ovládat. Al-Nusra je také v očích Syřanů brána jako domácí odbojová organizace na rozdíl od ISILu, který považuje za okupanty. (www.nybooks.com)

Dne 29. června 2014 ISIL vyhlásil nad dobytým územím vlastní stát. Mluvčí ISIL, Abú Muhammad Adnání, prohlásil, že organizace se přejmenovala na Islámský stát a bude nastolovat řád chalífátu na všech dobytých územích táhnoucích se od syrské provincie Aleppo po iráckou provincii Dijála. Bagdádiho nazval chalífou Ibráhímem podle jeho skutečného prvního jména. Zároveň řekl, že je nyní povinností každého muslima novému chalífovi přísahat věrnost. V té době měla ISIL pod kontrolou Rakku, Mosul, Tikrít, Falludžu atd. (www.ceskatelevize.cz)

K říjnu 2014 ISIL obsadil více jak 80 % provincie Anbar, k Bagdádu zamířilo na deset tisíc bojovníků. Do konce roku se k IS přihlásily i další radikální organizace z Egypta a Sýrie. Na začátku roku 2015 se k Islámskému státu přihlásila skupina povstalců v Jemenu a v Libyi, v březnu přísahali věrnost Al-Nusra působící v Nigérii, Nigru, Čadu a Kamerunu. Přesto se díky spojeneckým náletům a iráckým pozemním jednotkám podařilo od Islámského státu získat zpět 13 až 17 000 km². (www.zpravy.aktualne.cz)

3 ISLÁM V EVROPSKÉ UNII

3.1 Islám v Evropě

Dle statistických údajů zveřejněných Pew Research centrem v roce 2010 můžeme počítat s tím, že na území Evropy žije přibližně 44,1 miliónů, což je 6 % populace Evropské unie. (PewResearch, 2010) Těchto 44 miliónů muslimů můžeme rozdělit do tří skupin. První skupina muslimů se vyznačuje tím, že odmítá západní hodnoty a snaží se o největší islamizaci. Násilí proti nepřátelům považují za samozřejmý způsob boje. Druhá skupina muslimů odmítá násilí a podporuje separaci muslimských komunit a snaží oddělit od západní civilizace a jejich hodnot. Třetí skupina je charakteristická snahou o jejich uznání a o respekt jak k nim, tak k jejich muslimským hodnotám. Nevyhýbají se ani moderním směrům a západním hodnotám a zvykům. Tyto tři skupiny přitom spolu nespolupracují, naopak, jsou si velkou konkurencí. (Kepel, 2006) Většina muslimských organizací se snaží o vytváření prostoru pro náboženský život či veřejně debatují o muslimských právech (např. problematika nošení náboženských symbolů ve školách a jiných institucích). Mnoho z nich se také snaží o náboženský dialog a integraci muslimů do evropské společnosti. Zajímavým faktem je, že nejlépe se vede integrovat muslimy do společnosti právě křesťanskému Polsku a nejméně Francii, kde ve městech existuje mnoho okrajově žijících muslimských částí. V těchto částích si francouzští muslimové dokonce už vytváří vlastní jazyk, který vychází z angličtiny a z francouzštiny. Všechny tyto organizace jsou v Evropě zastřešeny pod Federaci islámských organizací v Evropě, která sídlí v Londýně. (Klapetek, 2011) Nepříliš průhlednou stránkou těchto organizací je jejich financování. Jelikož Evropské státy tyto organizace prakticky nesponzorují, není náročné vysledovat tok peněz. Často se jedná o islámské státy či soukromé osoby. (Barša, 2005) Jedním z mnoha problémů, se kterým se Evropská unie snaží bojovat, je problematika imámů pocházející z neevropských zemí. Tito imámové buď dojíždí, nebo mají povolení k dočasnému pobytu. Jelikož žijí a vzdělávají se na arabských univerzitách, hůře rozumějí životům, hodnotám a běžným problémům evropským muslimů, což se odráží na jejich smýšlení a horší integraci. Není výjimečným případem, kdy se zjistilo, že zdrojem extrémistických názorů a jejich šíření jsou právě tito imámové. (Klapetek, 2011)

Od začátku 21. století se západní Evropa stala svědkem mnoha islámských útoků. Pokud nepočítáme Rusko, jinde než v západní Evropě islámský teroristický útok nebyl proveden. Teroristický útok v Madridu (2004) na vlakový systém si vyžádal 191 obětí,

více jak dva tisíce lidí bylo zraněno. K útoku se přihlásila islamistická skupina inspirovaná Al-Káidou. V roce 2005 došlo v Londýně k sérii bombových útoků v metru a v autobusu, při kterých zemřelo přes 50 lidí, sedm set jich bylo zraněno. Za útokem stáli čtyři praktikující muslimové, kteří se narodili ve Velké Británii. V roce 2012 v Toulouse a v Montaubau třiaadvacetiletý islamista, Francouz alžírského původu, nejprve zastřelil francouzského vojáka muslimského vyznání a následně dva uniformované vojáky. Později v židovské škole zabil čtyři lidi, z nichž tři byly děti. Důvodem útoků byla účast francouzských vojáků ve válce v Afghánistánu, útok na židovskou školu muž vysvětlil jako odvetu za židovské vraždění v Palestině. S úmyslem pomstít se v Londýně (2013) zabila britského vojáka dvojice Nigerijců. Na konci roku 2014 zaútočil Francouz arabského původu v Bruselu na židovské muzeum. Útoky podleli čtyři lidé. O útočnickovi se zjistilo, že v Sýrii bojoval po boku islamistů. Jednalo se tak o první útok v Evropě spáchaný evropským džihádistou. V lednu letošního roku zaútočili francouzští bratři alžírského původu na redakci francouzského satirického týdeníku Charlie Hebdo. Při útoku zemřelo dvanáct lidí a deset bylo zraněno. Den poté známý bratrů, kteří zaútočili na redakci, zabil neozbrojenou policistku a následně ještě čtyři další lidi v samoobsluze, kterou přepadl.

3.2 Islám v České republice

Vzhledem k zeměpisné poloze a historickému vývoji českých zemí jsme se nikdy nedostali do trvalejšího přímého styku s islámskou kulturou. Přesto tu ale byl navázán kontakt díky obchodním stykům, cestopisy popisující putování do Asie naopak občanům českých zemí přiblížil islámskou civilizaci. Na našem území se muslimové začali usazovat teprve díky demografickému pohybu v Rakousku – Uhersku po okupaci a anexi Bosny a Hercegoviny. Součástí říše se tedy stala početná muslimská komunita. Na územích, která se posléze stala Československou republikou, se usadili balkánští muslimové, a vzhledem k výhodnější hospodářské situaci se k nim přidali další. Islám se stal tolerovaným náboženstvím, když v roce 1912 císař František Josef I. podepsal říšský zákon o státním uznání islámu. Přicházeli k nám také studenti zejména z Kosova a Bosny a muslimskou přítomnost obohatila i nepočtená imigrace ze Sovětského svazu a z Albánie. (Bečka, Mendel, 1998)

Dnes je Česká republika jednou z evropských zemí s nejnižším počtem muslimů, a to i v přepočtu na počet obyvatel. Přesné počty nejsou známy, ale všechny odhady

se pohybují kolem čísla dvanáct tisíc. Nejvíce muslimů v České republice jsou jedinci s povolením k trvalému či dlouhodobému pobytu, ale žijí zde i tací, kteří mají české občanství, ale původem jsou z jiné země, nebo původem Češi, kteří konvertovali k islámu. Poslední skupinou osob jsou jedinci, kteří zde žádají o azyl. Jedním z mnoha důvodů, proč v České republice není mnoho muslimů původem z Blízkého a Středního východu, je velice těžký český jazyk, který i v dnešní době nelze jednoduše nahradit anglickým. (Melichárek, 2011)

V České republice je mnoho zastřešujících organizací, z nichž nejznámější a nejrozšířenější je Ústředí muslimských obcí (dále jen ÚMO). Předsedou ÚMO je Muneeb Alrawi, český muslim iráckého původu. Pod ÚMO spadá nejen Islámská nadace v Praze, v Brně, ale i Islámské centrum v Praze a v Teplicích.

V roce 2000 byla zaregistrována Muslimská unie, důvodem vzniku bylo zastřešení a zprostředkování aktivit česky hovořících muslimů. Vedle aktivit zaměřených dovnitř (bohoslužby, vzdělávání) jsou aktivní i navenek misijně a osvětově. Hlavním představitelem je Súdánec Muhamad Abbás al Mu'tasin, který u nás žije od roku 1989.

Každá mešita či modlitebna v České republice je spjatá s nějakou organizací. V současné době se na našem území nachází pouze dvě mešity, jedna v Praze (spadá pod Islámskou nadaci v Praze) a druhá v Brně (spadá pod Islámskou nadaci v Brně). Společné modlitebny se nalézají v Praze, Brně, Hradci Králové, Karlových Varech, Teplicích atd. V roce 2002 byla dokonce zřízena muslimská modlitebna i ve vazební věznici v Ruzyni. (Lhoťan, 2011)

3.3 Evropští džihádisté

3.3.1 Charakteristika džihádistů

Evropským džihádistou v dnešní době nazýváme takového občana s evropským státním příslušenstvím, který se agresivním, radikálním způsobem snaží šířit ideologii, o které si myslí, že je nejsprávnějším učením islámu, a která má náš svět očistit od veškerého zla. Nejčastěji se jedná o jedince, kteří zprvu nemají ani základní znalosti týkající se islámu (nebo jen velice chabé), a již byli v minulosti buď trestně stíháni či mají zkušenost s trestným činem. V určitém okamžiku či době jejich života procházejí jistou krizí identity (např. nemohou najít práci nebo jsou za ní málo placeni, problematická rodinná situace) nebo hledají smysl života. Jejich následná radikalizace je reakcí

na vnímání utrpení jiných, které je způsobené zahraniční nebo domácí politikou či kulturou. Cestu z útrap nalézají v radikálním výkladu muslimského učení, které vytváří a interpretují buď jiní radikální muslimové, nebo teroristické organizace. Po určité době, kterou stráví seznamováním se s radikální ideologií, konvertují k islámu, aniž by mnohdy měli základní znalosti o islámu a jeho neradikální podobě. Mnoho těchto jedinců následně odjíždí do zemí, například do Sýrie, kde vyhledají teroristickou organizaci a přidávají se k ní. Mylná představa, která je však ve společnosti nadměru rozšířená, je mínění, že k radikalizaci dochází nejčastěji u věřících aktivně praktikující islám, což je ale v Evropě ojedinělé. (Musharbash, 2015) Dále se v textu věnují kromě evropských džihádistů i takovým bojovníkům, kteří odjíždějí podporovat například kurdské jednotky, které jsou podporovány koalicí západních států.

3.3.2 Počty zahraničních bojovníků

V lednu 2015 zveřejnila organizace ICSR (The International Centre for the Study of Radicalism and Political Violence) zprávu o předpokládaném počtu zahraničních bojovníků v Sýrii a v Iráku. Organizace sleduje počet zahraničních džihádistických bojovníků v Sýrsko-iráckém konfliktu již od roku 2012. V lednové zprávě je uvedeno, že poprvé od Afghánského konfliktu roku 1980 množství bojovníků přidávající se k sunnitským radikálním organizacím převýšil 20 tisíc a jejich počet se neustále zvyšuje. Jedná se tak o největší migraci zahraničních bojovníků do muslimských zemí od roku 1945. Studie vyřadila ze seznamu země, které evidují pět a méně bojovníků a u kterých nebyla data zjistitelná (například státy v jihovýchodní Asii). Studie probíhala hlavně v druhé polovině roku 2014, všechny údaje se vztahují k celkovému počtu jedinců, kteří odcestovali do Sýrie a Iráku. Počet bojovníků ze západní Evropy se přiblížil ke čtyřem tisícům (součet bojovníků ze čtrnácti zemí západní Evropy), což je téměř dvojnásobek oproti zjištěnému počtu v prosinci 2013. Nejvíce bojovníků pochází Francie, Spojeného království a z Německa, avšak v přepočtu na počet obyvatel země jsou na prvních příčkách Belgie, Dánsko a Švédsko. Zpráva dále udává počet džihádistů původem ze zbylých zemí světa. Nejvíce bojovníků pochází ze Středního východu (asi 11 tisíc), dále pak ze zemí bývalého Sovětského svazu (až 3 tisíce). Studie ovšem udává počty těch jedinců, kteří do Iráku a Sýrie odcestovali, tudíž jsou započtení i ti, kteří již konfliktní zónu opustili (asi 10-30 %) a kteří pravděpodobně zahynuli (asi 5 až 10 %), tudíž lze předpokládat, že skutečný počet bojovníků na území Sýrie a Iráku je nižší, než studie dokládá. (Neumann, 2015)

Tabulka 1 Džihádisté ze západní Evropy

Země	Odhadovaný počet bojovníků	Počet bojovníků na milión obyvatel
Belgie	440	40
Dánsko	100-500	27
Švédsko	150-180	19
Francie	1200	18
Rakousko	100-500	17
Nizozemsko	200-250	14,5
Finsko	50-70	13
Norsko	60	12
Spojené království	500-600	9,5
Německo	500-600	7,5
Irsko	30	7
Švýcarsko	40	5
Španělsko	50-100	2
Itálie	80	1,5

Tabulka 2 Počet džihádistů v Iráku a v Sýrii ze zbytku světa

Země	Počet bojovníků
Tunisko	1500-3000
Saudská Arábie	1500-2500
Maroko	1500
Jordánsko	1500
Rusko	800-1500
Libanon	900
Libye	600
Turecko	600
Uzbekistán	500
Pákistán	500

Turkmenistán	360
Egypt	360
Bosna	330
Čína	300
Kazachstán	250
Austrálie	100-250
Alžírsko	200
Tádžikistán	190
Kosovo	100-150
Izrael a Palestinské teritoria	120
Jemen	110
Kanada	100
Kyrgyzstán	100
Súdán	100
Spojené státy americké	100
Albánie	900
Somálsko	70
Srbsko	50-70
Kuvajt	70
Afghánistán	50
Ukrajina	50
Katar	15
Spojené arabské emiráty	15
Bahrajn	12
Makedonie	12
Nový Zéland	6

3.3.3 Reakce některých států na problematiku zahraničních bojovníků

Mnoho evropských zahraničních bojovníků se po čase vrací z konfliktních zemí zpět do zemí jejich původu, a právě jejich vzrůstající počet přinutil vlády zemí řešit tuto novou problematiku. Státy považují tyto občany za bezpečnostní riziko z několika důvodů, avšak nejvážnějším je radikalizace muslimského obyvatelstva. Dle studie odborníka na islamismus Thomase Hegghammera, který zkoumal problematiku

navracejících se zahraničních bojovníků, se zjistilo, že ze všech západních muslimů, kteří odešli bojovat do konfliktních oblastí před rokem 2011, se přibližně 1 z 9 navrátilců zapojil do teroristických aktivit. V některých státech došlo ke změně legislativy, zvažování nových bezpečnostních postupů, podpoře a rozšíření deradikalizačních programů a také k aktivaci již existujících struktur, které si s těmito riziky mají poradit. Bezpečnostní opatření, která státy přijali, eliminují či snižují nebezpečí plynoucí z radikalizace obyvatelstva. Jsou zaměřena převážně na integraci menšin do společnosti, posilují pravomoci bezpečnostních služeb v oblasti sledování a zjišťování informací o občanech, u kterých dochází k radikalizaci názoru, kteří se zapojují do extrémistických skupin, či kteří podporují teroristické skupiny. Jsou přijímána i taková opatření, která se týkají výhradně vracejících se zahraničních bojovníků, přestože se nejedná o občany podporující teroristické organizace, ale o občany, kteří odešli podpořit kurdské jednotky.

Nejvíce občanů, kteří odešli bojovat do konfliktní oblasti Blízkého východu, je Francie. Francouzské zákony nezakazují bojovat za cizí zemi, ale je trestné působit v teroristické organizaci nebo spáchat teroristický čin. Vzhledem k tomu, že byl problém usvědčit z trestného činu bojovníky, kteří se vrátili zpět do Francie, přistoupila francouzská vláda k návrhu nové protiteroristické legislativy. Mezi přísnější návrhy patřilo zabavování pasu těm občanům země, kteří chtěli odjet z Francie s úmyslem spáchat teroristický čin či podpořit teroristickou organizaci, i když se nejednalo o členy teroristické organizace. Francie chystá také zpřísnění podmínek dohledu nad webovými stránkami, které vyzývají k přidání se k teroristickým organizacím. Vlastníkům těchto stránek hrozí v případě neuposlechnutí výzvy k odstranění obsahu podporující terorismus vězení až na 7 let. Jako preventivní opatření vznikla i horká linka zejména pro rodiče, kteří u svých dětí zpozorovali podivné chování. Také se vyžadoval souhlas rodičů při odletu dětí, jehož absence by způsobila nahlášení těchto cestujících ostatním státům Evropské unie.

Belgie v roce 2013 novelizovala protiteroristické zákony, avšak problematika zahraničních bojovníků v nich řešena nebyla. Momentálně přijala preventivní i represivní opatření. Mezi ty preventivní patří iniciativa ke vzniku a podpoře deradikalizačních skupin zaměřených na mladé muslimy a dohoda s Tureckem o zabránění odcestování belgických občanů do Sýrie. Skupina Coordination Unit for Threat Assessment ve spolupráci s Ministerstvem vnitra vytváří seznamy zahraničních bojovníků a také registruje ty jedince, kteří se vrátili z konfliktních oblastí. Policejní vyšetřování začíná až tehdy, je-li osoba považována za hrozbu a jsou-li vypátrány skutečnosti dokazující

zapojení do teroristických organizací. Belgická vláda uvažovala i o trestném stíhání těch, kteří odcestují do Sýrie, avšak návrh byl zamítnut s tím, že by opatření mělo minimální efekt, dokazování by bylo obtížné a trestný čin by tak spáchali i ti, kteří odjeli podpořit Kurdy bojující proti Islámskému státu. Belgický ministr vnitra publikoval také dokument s názvem „Helping the Syrian Population? Yes, But How? “. Příručka je praktickým poskytovatelem informací, které mají odradit Belgické občany chystající se odcestovat do Sýrie. Jejím obsahem je zmínka o tom, že obyvatelé Sýrie nestojí o zahraniční bojovníky, avšak má zájem o mezinárodní pomoc a humanitární podporu, dále také že cestováním do konfliktních zemí se občané vystavují velkému riziku, stanou se pro syrskou společnost přítěží a odchod přinese jejich rodině jen trápení. (Briggs, 2014)

Dánsko je zemí, která má nejvíce zahraničních bojovníků na obyvatele. Opatření, která Dánsko přijalo, jsou především preventivního rázu, zaměřují se hlavně na radikalizaci občanů, případně rehabilitaci radikalizovaných občanů. Byl vyvinut program pro jejich zahraniční bojovníky, kteří se vrací zpět, jedná se zejména o snahu začlenit je zpět do společnosti. Součástí programu je zdravotní a psychologická péče, pomoc s nalezením práce či s dokončením vzdělávacího procesu. Preventivní opatření stojí na spolupráci tří partnerů – školy, sociálních zařízení a policie. Dalším prvkem ve spolupráci jsou i představitelé muslimských komunit. Nezapomíná se také na rodiny těch, kteří odešli do Sýrie nebo Iráku. Jsou kontaktováni při navázání komunikace s jejich blízkými, asistují při návratu. Mnoho těch, kteří se vrací z konfliktní oblasti, jsou traumatizováni tím, co zažili, ať už se jedná o vraždy civilního obyvatelstva či jiných muslimů. Ti, kteří se vrací s cílem spáchat teroristický útok, jsou v menšině a jsou snadno identifikovatelní zpravodajskými službami. V politické rovině je toto téma těžko uchopitelné, avšak dle statistik policie se dosavadní přístup k této problematice vyplácí. Přes všechna opatření, která byla přijata, existují i jiná bezpečnostní opatření, která mají zabránit dalším násilným útokům, avšak vývoj situace a politický tlak si žádá přísnější přístup a tvrdší restriktivní řešení.

Na rozdíl od Dánska, Velká Británie přijala převážně represivní opatření, jako je například snaha o zabránění odchodu potenciálním zahraničním bojovníkům do konfliktních oblastí. Dále se snaží zachytit osoby představující bezpečnostní riziko při návratu do země. Ve Velké Británii došlo také k zbavování pasů těm, kteří mají dvě občanství a mohou představovat hrozbu. Policie také může zabavit pasy a omezit pohyb osobám podezřelých z terorismu. Osoby, které se vrací z konfliktních oblastí

a představují pro Británii hrozbu, se musí porobit bezpečnostním opatřením a projít deradikalizačními programy. Mezi preventivní opatření Velké Británie patří například poskytování informací o možnostech mírových alternativ jak pomoci syrskému obyvatelstvu. Dále existuje také webová stránka spravována organizací MINAB (Mosques and Imams National Advisory Board) určená pro imámy, jiné islámské představené, organizace zabývající se mezináboženskými vztahy atd. V červenci 2014 se na webové stránce objevil otevřený dopis podepsaný více než sty imámy a islámskými učiteli pocházejících z celého světa, který svým obsahem varoval britské muslimy před odcestováním do Sýrie a Iráku a participací na konfliktu.

Německo je další zemí, která vzhledem vysokému počtu přijala bezpečnostní opatření týkající se zahraničních bojovníků. Vláda přijala návrh zákona, který by měl zabránit cestovat osobám podezřelých z terorismu odebráním osobních dokladů a nahrazením jich dokladem, který neumožňuje opustit zemi. Návrh zákona také umožňuje zneplatnit cestovní doklady těm osobám, kteří jsou v zahraničí, což by znemožnilo jejich návrat a ulehčilo by to jejich zadržení. Opozice avšak namítá, že zákon je ústavně problematický a neřeší naléhavost problému, a navrhuje, aby se více dbalo na dosavadní bezpečnostní opatření, která již omezují pohyb osobám podezřelým z terorismu. Stejně jako ostatní země rozvíjí preventivní opatření na úrovni spolupráce se školami, sociálními zařízeními a místními muslimskými komunitami. Programy se zaměřují zejména na potenciální zahraniční bojovníky, ale i na jejich rodiny a přátele. (Stehlík, 2015)

Rakousko je zemí, která již v roce 1912 uznala víru muslimských obyvatel tehdy anektovaných obyvatel Bosny a Hercegoviny a postavili na úroveň křesťanské. Po 100 letech nyní Rakušané tento zákon mění, cílem novely je přispět ke vzniku „rakouského islámu“, tedy islámu, na který by Blízký východ neměl takový vliv, jako má doteď, a který by byl formován ve svobodném, sociálním a právním státě. V Rakousku je mnoho mešit, které jsou řízené ze Saudské Arábie, z Turecka a dalších zemí. Evropské mešity jsou do velké míry placené z nadací nebo ministerstev blízkovýchodních států, přičemž nejvíce se na financování podílí ropné mocnosti jako je Katar nebo Saudská Arábie, kteří prosazují tu nejvíce konzervativní puritánskou školu islámu. Novela zákona tedy zakazuje zahraniční financování mešit, což ale mnozí považují za diskriminaci vzhledem k tomu, že Židům a Mormonům by bylo financování ze zahraničních zdrojů povoleno. Není však stále jasné, jak se zabráni tomu, aby dárci z Blízkého východu nefinancovali mešity přes nově zřízené spolky a organizace. Rakousko ovšem řeší

problém s vysíláním imámů (titul představeného muslimské obce) z blízkovýchodních zemí, kteří jsou placeni vládou země, ze které přicházejí. Problém tkví především v tom, že nekáží v němčině, a jelikož mladí muslimové hovoří lépe německy než arabsky nebo turecky, tak nerozumějí kázání a nevidí souvislost islámu s jejich každodenními činnostmi a trablemi. Nechají se pak zlákat radikálními muslimy, kteří k nim mluví v němčině. I tomuto problému se novela zákona věnuje, nově imámové nesmějí být zaměstnanci vlád cizích zemí. Rakousko navíc na Vídeňské univerzitě od září 2015 bude financovat novou Fakultu islámské teologie, kde mají studovat budoucí rakouští imámové, kteří budou kromě islámu rozumět i světu rakouských muslimů. Stát také oficiálně uznal muslimské svátky, zajistil halal jídla v nemocnicích, věznicích a další institucích. Těmito opatřeními se snaží stát zajistit úspěšnou integraci nynějších i příštích generací muslimů. (Lindner, 2015)

Austrálie jako jediná neevropská země přijala zcela nové zákony v návaznosti na zapojení jejích občanů do konfliktu na Blízkém východě. Dle poslední zprávy v ICSR zaznamenali 100-2500 občanů, kteří odešli do konfliktních oblastí, a proto se vláda rozhodla upravit některé zákony. Nejprve došlo k omezení informování o aktivitách zpravodajských služeb, následně došlo k novelizaci i další legislativy (trestní zákoník, trestní řád, zákon o migraci, zákon o zpravodajských službách etc.), například byl přijat zákon, který upravoval opatření týkající se australských občanů, kteří již ze země odjeli nebo se k tomu chystají. Nově se také nabízí možnost pozastavit platnost cestovních dokladů, zakázat cestovat do konfliktních oblastí, posílit hraniční kontroly, omezení možnosti čerpání financí osobám zapojených do teroristické činnosti. Na rozdíl od Evropských států, Austrálie si může dovolit značně represivní opatření, jelikož není omezována právními řády a systémy ochrany řídicí se Evropskou úmluvou o lidských právech a Listinou základních práv Evropské unie. (Stehlík, 2015)

Ministerstvo spravedlnosti České republiky došlo k závěru, že český právní řád v rámci ustanovení o terorismu je na tyto situace dostatečně vybaven a není třeba ho ani kvůli zhoršující se mezinárodněpolitické situaci nijak měnit. V případě spáchání trestního činu teroristického charakteru jde o nejpřísněji postižitelné trestné činy, postih se přitom vztahuje už na jejich přípravu. Mezi takové zločiny patří např. cestování za účelem spáchání nebo přípravy teroristických činů. Za protizákonné se považuje i nábor k teroristickému výcviku či jeho účast na něm.

4 CÍLE PRÁCE

Základním cílem bakalářské práce je přinést ucelený přehled o Islámském státu a s ním spjatou problematiku islámu a extrémismu pro Evropskou unii. Zaměření na Evropskou unii bylo zvoleno z důvodu snahy unie o jednotné bezpečnostní opatření pro členské státy, jednotný boj proti terorismu a také snahy o společné řešení snižování růstu extrémismu.

Cílem teoretické práce je nastínit fungování Islámského státu, jeho historii a ohrožení vůči České republice a Evropské unii plynoucí z jeho aktivit. Jedním z cílů praktické části práce je ověření znalostí významu pojmů týkající se problematiky islamismu, druhým cílem je ověření vnímání Islámského státu a evropských džihádistů jako bezpečnostních ohrožení pro Evropskou unii a Českou republiku. K dosažení cílů v praktické části jsme si zvolili dotazníkové šetření, které bylo určeno široké veřejnosti.

5 METODIKA

5.1 Popis průzkumného šetření a stanovení jeho vzorku

Pro potřebu zpracování praktické části bakalářské práce jsme zvolili metodu kvantitativního nestandardizovaného anonymního dotazníkového šetření (viz. příloha 1). Pro tuto volbu jsme se rozhodli vzhledem k možnosti oslovení velkého množství respondentů. Dotazníkové šetření bylo zahájeno 10. ledna 2015 a bylo ukončeno 20. dubna 2015.

Průzkumného šetření se mohl zúčastnit každý, kdo je občanem České republiky, nebo Slovenské republiky žijící na území České republiky. Respondenti nebyli limitováni věkem, pohlavím ani vzděláním. Dotazník byl vytvořen v Googlu formuláři a byl šířen zejména přes sociální sítě. Vzhledem k teroristickému útoku na redakci francouzského satirického týdeníku Charlie Hebdo, který se odehrál pouhé tři dny před zahájením průzkumného šetření, se podařilo během tří dní získat 350 vyplněných dotazníků, celkově jsme získali 400 dotazníků.

5.2 Průzkumný nástroj

Jako průzkumný nástroj pro praktickou část bakalářské práce jsme zvolili anonymní nestandardizovaný dotazník vlastní konstrukce. Dotazníkovému šetření předchází úvod informující o tématu dotazníku, jeho anonymitě a důvodu jeho distribuce. Následovaly tři části dotazníku. První z nich je anamnestická část, která je složena z pěti uzavřených otázek, kde se zjišťuje pohlaví, věk, vzdělání a zda je respondent věřící. Otázku týkající se víry jsme zvolili z důvodu tématu práce, která má náboženský podtext. Další část dotazníku je zaměřena na získání informací o představě respondentů o pojmech, které v dnešní době jsou úzce spjaty s problematikou islamismu. Obsahuje tři polootevřené otázky, které jsou záměrně koncipovány tak, aby respondent měl možnost vyjádřit svou představu o významu pojmu, jelikož se jedná o termíny, jejichž přesný význam je diskutabilní. Třetí část dotazníku je zaměřena na vnímání rizika týkající se činnosti Islámského státu těch respondentů, kteří na začátku části odpoví, že sledují problematiku Islámského státu. Obsahuje sedm uzavřených otázek.

5.3 Stanovení hypotéz

V bakalářské práci jsme zvolili následující dvě hypotézy:

HYPOTÉZA 1: *Předpokládáme, že více 25 % respondentů se orientuje v základních pojmech týkajících se problematiky islamismu.*

HYPOTÉZA 2: *Předpokládáme, že více než 50 % respondentů považují situaci Islámského státu za znepokojivou a vnímají ji jako bezpečnostní hrozbu.*

6 PREZENTACE VÝSLEDKŮ PRŮZKUMU

6.1 Vyhodnocení údajů z dotazníku

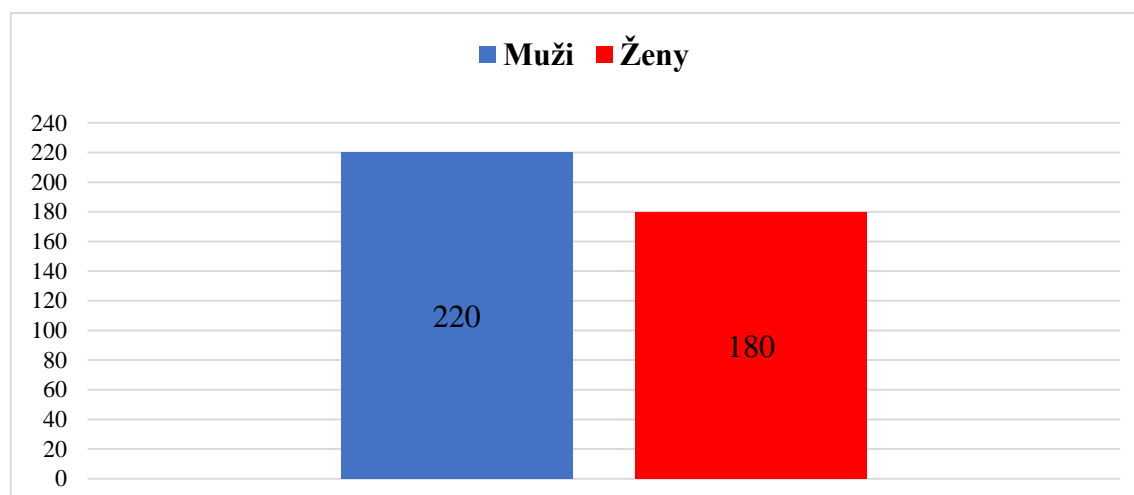
Vyhodnocení anamnestické části dotazníku:

Otázka č. 1: **Pohlaví**

- Žena.
- Muž.

Tabulka 3 Pohlaví respondentů

Pohlaví respondentů	Počet respondentů	Percentuálně podíl respondentů
Ženy	180	45 %
Muži	220	55 %
Celkem	400	100 %

Obrázek 1 Počet respondentů dle pohlaví

Otázka č. 2: **Kolik je Vám let?**

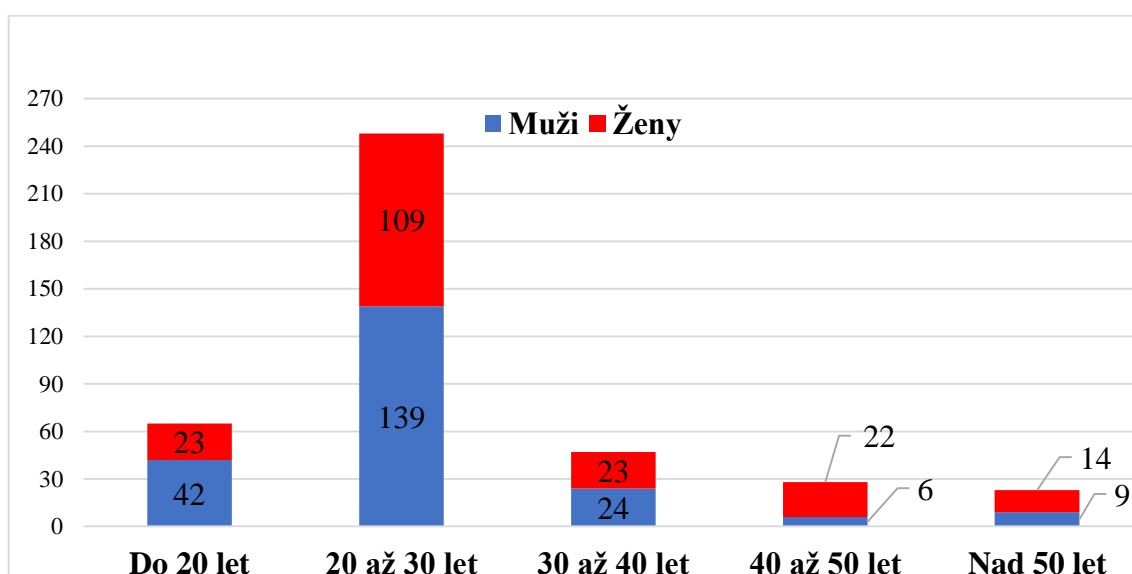
- Do 20 let.
- 20 až 30 let.
- 30 až 40 let.
- 40 až 50 let.
- Nad 50 let.

Dotazníkového šetření se zúčastnilo nejvíce respondentů ve věku 20 až 30 let (248), kteří stále studují (240), a to nejčastěji vysokou školu (166, tj. 69 % ze studujících).

Nejvíce dostudovaných respondentů (160) dosáhlo vysokoškolského vzdělání (86, tj. 54 % z dostudovaných).

Tabulka 4 Věk respondentů

Věk respondentů	Počet respondentů	Percentuálně podíl respondentů
Do 20 let	65	16,25 %
Od 20 do 30 let	248	62, %
Od 30 do 40 let	47	11,75 %
Od 40 do 50 let	17	4,25 %
Nad 50 let	23	5,75 %
Celkově	400	100 %

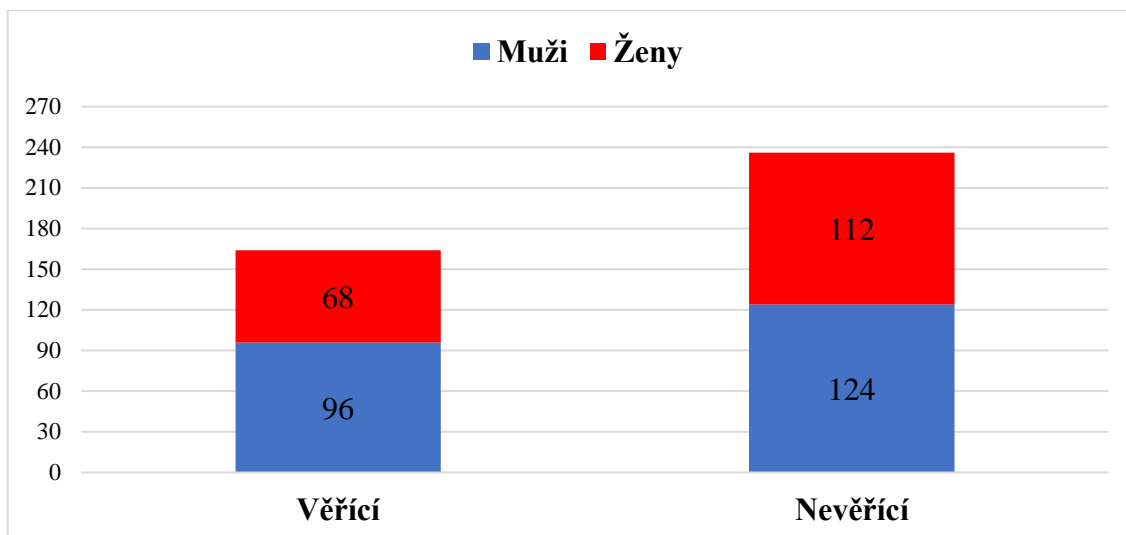
Obrázek 2 Počet respondentů dle věku

Otázka č. 3: Jste věřící?

- Ano.
 Ne.

Tabulka 5 Víra respondentů

Víra respondentů	Počet respondentů	Percentuálně podíl respondentů
Věřící	164	41 %
Nevěřící	236	59 %
Celkem	400	100 %

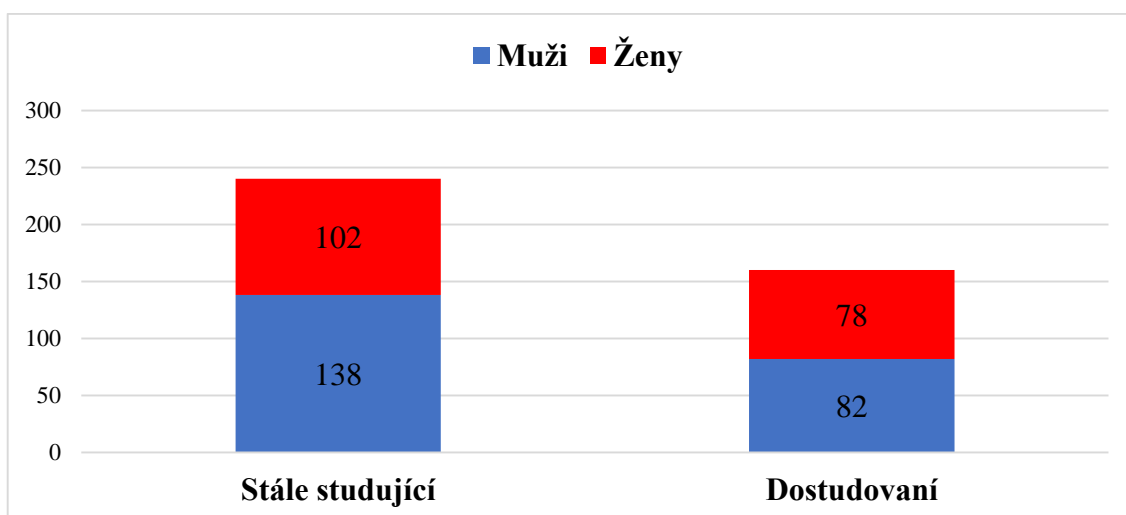
Obrázek 3 Počet respondentů dle víry

Otázka č. 4: **Jaké je Vaše vzdělání?**

- Stále studuji.
- Dostudoval/a jsem.

Tabulka 6 Počet respondentů dle aktuálního vzdělání

Studium respondentů	Počet respondentů	Percentuálně podíl respondentů
Stále studující	240	60 %
Již dostudoval	160	40 %
Celkem	400	100 %

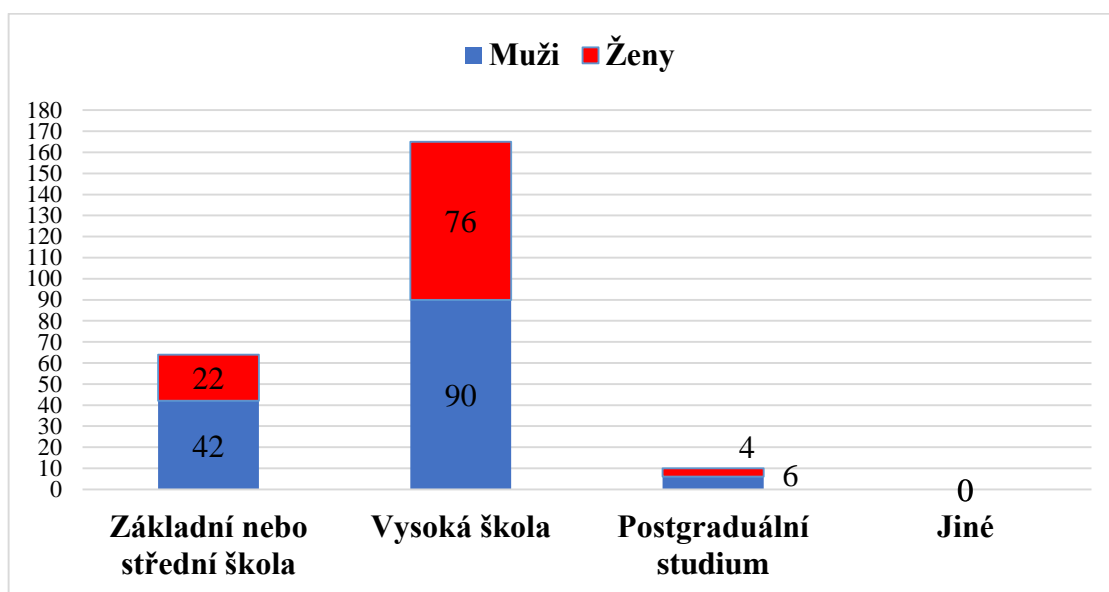
Obrázek 4 Počet respondentů dle aktuálního vzdělání

Otázka č. 5: Co studujete nebo co jste dostudoval/a? Pokud jste dostudoval/a, myslíte se nejvyšší dosažené vzdělání.

- Základní nebo střední školu.
- Vysokou školu.
- Postgraduální studium.

Tabulka 7 Počet studujících respondentů dle typu vzdělání

Typ studia studujících respondentů	Počet respondentů	Percentuálně podíl respondentů
Základní nebo střední škola	64	16 %
Vysoká škola	166	41,5 %
Postgraduální studium	10	2,5 %
Jiné	0	0 %
Celkem	240	60 %

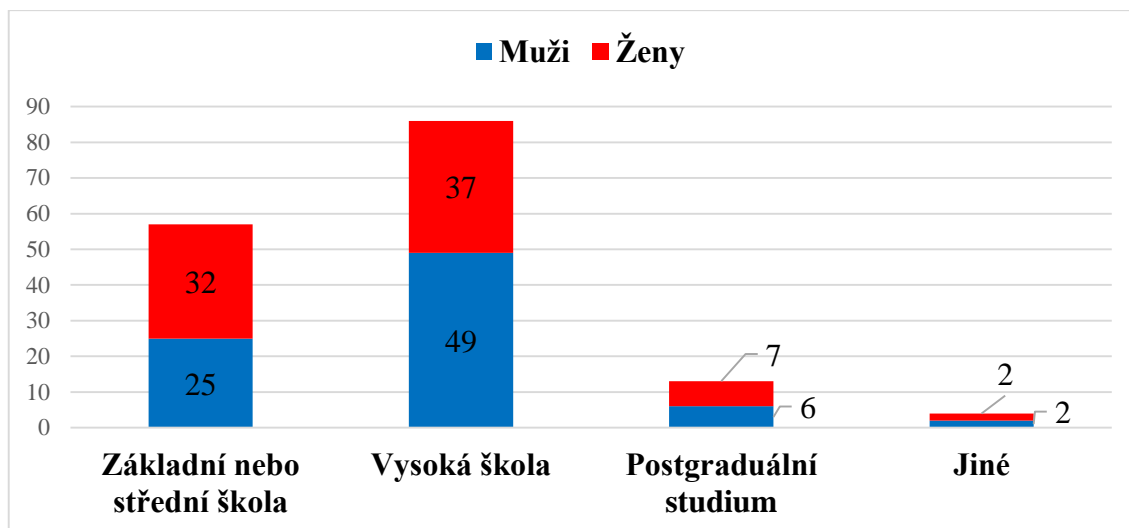

Obrázek 5 Počet studujících respondentů dle typu vzdělání

Tabulka 8 Počet dostudovaných respondentů dle typu vzdělání

Typ studia dostudovaných respondentů	Počet respondentů	Percentuálně podíl respondentů
Základní či střední škola	57	14,25 %
Vysoká škola	86	21,5 %
Postgraduální studium	13	3,25 %
Jiné	4	1 %
Celkem	160	40 %

Obrázek 6 Počet dostudovaných respondentů dle typu vzdělání

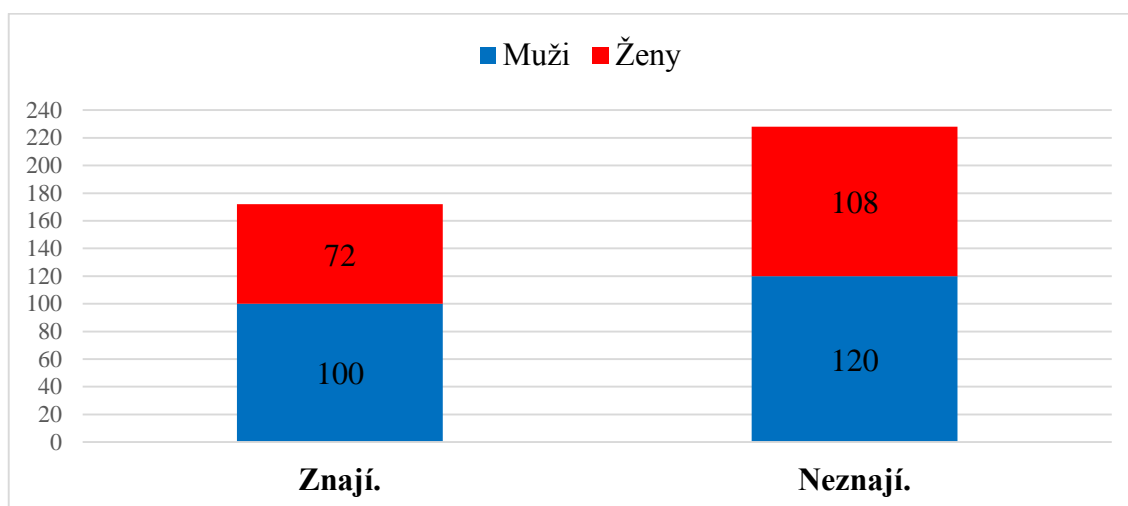
Otázka č. 6: **Znáte někoho ve svém blízkém okolí vyznávající islám?**

- Ano.
- Ne.

Jedno z pozoruhodných výsledků průzkumného šetření je množství respondentů, kteří odpověděli, že znají ve svém okolí jedince muslimského vyznání (celkem 172, tj. 43 %). Vzhledem k počtu muslimů v celé České republice (jejich množství je srovnatelné s počtem jedinců hlásící se k sektě Svědci Jehovovi) je vysoce nepravděpodobné, že výsledky odpovídají pravdě. Existuje zřejmě mnoho důvodů, proč respondenti odpovídali pozitivně na otázku, ale domníváme se, že největší podíl je mediální rozruch, který v České republice panuje poslední dva roky. Není dne, kdy by v televizním vysílání, novinových periodických či v internetových zpravodajstvích chyběla reportáž či článek týkající se muslimské problematiky. Nejdiskutovanější událostí byla debata týkající zahalování žen na školách a v dalších veřejných zařízeních. Další událostí, která rozpoutala veřejnou debatu, byl souhlas s přijutím syrských uprchlických rodin do České republiky. Je tedy více než pravděpodobné, že média, která se věnovala muslimské problematice, mají vliv na vnímání respondentů. Respondenti tak mohou žít s falešným dojmem, že ve svém okolí vskutku znají osoby muslimského vyznání, přestože to tak není.

Tabulka 9 Počet respondentů, kteří ve svém blízkém okolí znají/neznají jedince vyznávající islám

Znalost jedinců vyznávající islám v blízkém okolí	Počet respondentů	Percentuálně podíl respondentů
Ano	172	43 %
Ne	228	57 %
Celkem	400	100 %

Obrázek 7 Počet respondentů, kteří ve svém blízkém okolí znají/neznají jedince vyznávající islám

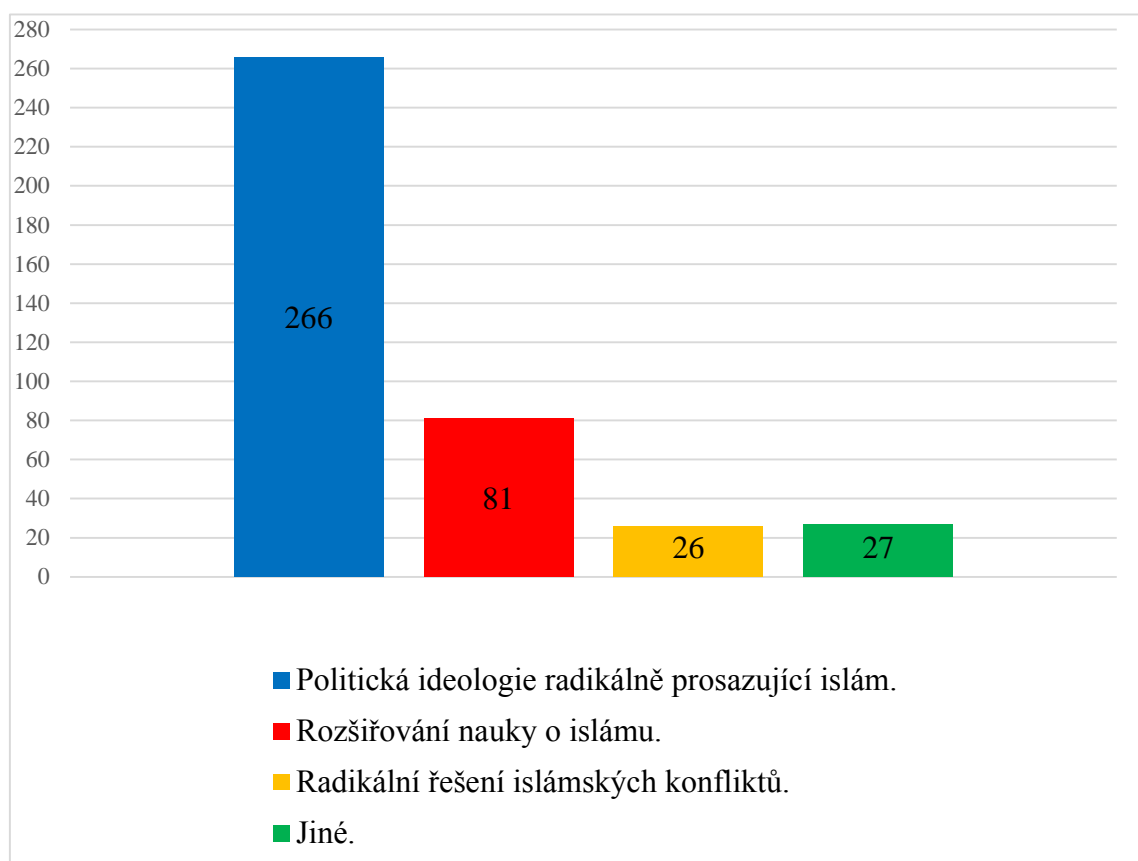
Otázka č. 7: Co si představíte pod pojmem „islamismus“?

- Politickou ideologii radikálně prosazující islám.
- Rozšiřování nauky o islámu.
- Radikální řešení islámských konfliktů.
- Jiné (uved'te jaké).

Vzhledem k tomu, že správný význam termínu islamismus je nadmíru diskutabilní, očekávali jsme vysoké procento (aspoň 10 %) vlastních odpovědí respondentů v porovnání s procentem odpovědí, které byly nabízeny. Výsledek je jen necelých 7 % z celkového počtu odpovědí, což je méně, než jsme předpokládali, avšak zajímavým se stal fakt, že necelých 27 % respondentů má o pojmu islamismus představu, která jen vzdáleně odpovídá nejčastějšímu vysvětlení termínu.

Tabulka 10 Představa respondentů o pojmu islamismus

Představa pod pojmem islamismus	Počet respondentů	Percentuálně podíl respondentů
Politická ideologie radikálně prosazující islám.	266	66,5 %
Rozšiřování nauky o islámu.	81	20,25 %
Radikální řešení islámských konfliktů.	26	6,5 %
Jiné.	27	6,75 %
Celkem	400	100 %

Obrázek 8 Představa respondentů o pojmu islamismus

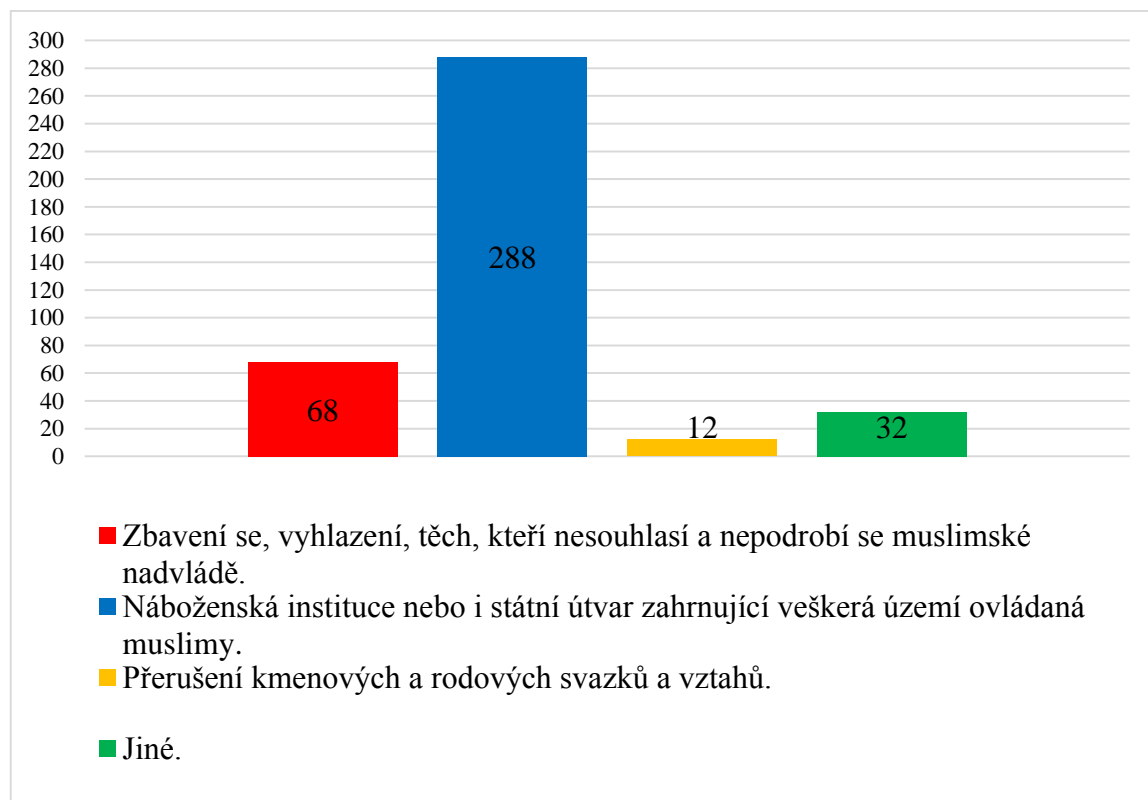
Otázka č. 8: Co si představíte pod pojmem chalífát?

- Zbavení se, vyhlazení, těch, kteří nesouhlasí s muslimskou nadvládou a nehodlají se jí podrobit.
- Náboženskou instituci nebo i státní útvar zahrnující veškerá území ovládaná muslimy.
- Přerušování kmenových a rodových svazků a vztahů.
- Jiné (uveďte jaké).

V této otázce, na rozdíl od předešlé, odpovědi respondentů se nejvíce blížily pravému významu pojmu. Přesto 20 % odpovídajících není seznámeno s obsahem termínu a zjevně u nich převládá představa o pojmu, kterou získali pravděpodobně mediální dezinformací. V případě možnosti odpovědět jinak, než bylo nabízeno, se objevovaly naprosto mylné významy pojmů, které pravděpodobně souvisely s radikálním názorem na muslimskou problematiku.

Tabulka 11 Představa respondentů o pojmu chalífát

Představa pod pojmem chalífát	Počet respondentů	Percentuálně podíl respondentů
Náboženská instituce nebo i státní útvar zahrnující prakticky veškerá území ovládaná muslimy.	288	72 %
Zbavení se, vyhlazení, těch, kteří nesouhlasí s muslimskou nadvládou a nehodlají se jí podrobit.	68	17 %
Přerušeni kmenových a rodových svazků a vztahů.	12	3 %
Jiné.	32	8 %
Celkem	400	100 %

Obrázek 9 Představa respondentů o pojmu chalífát

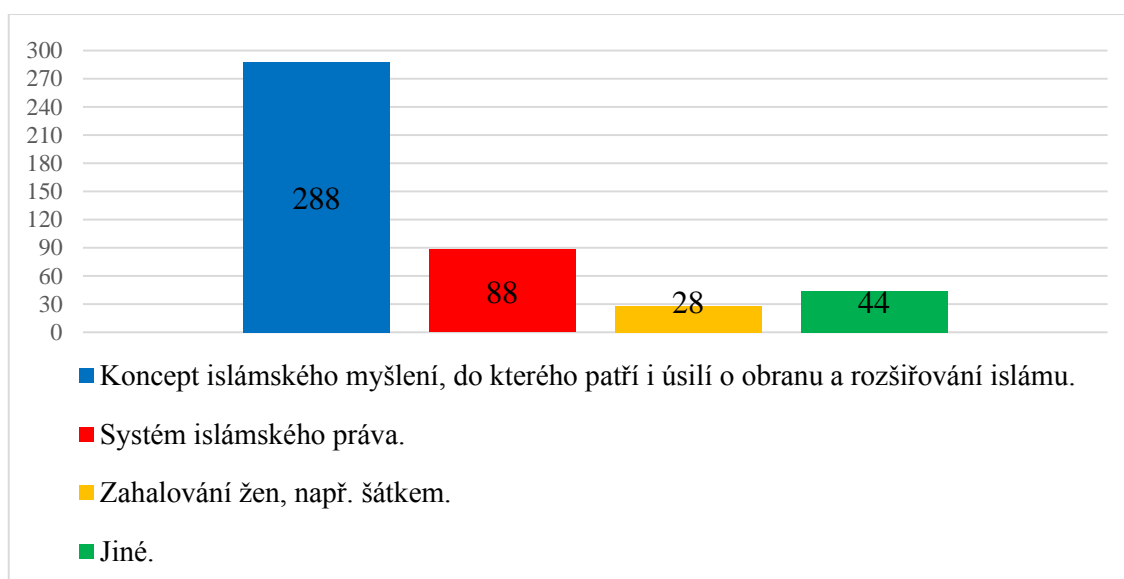
Otázka č. 9: Co si představíte pod pojmem džihád?

- Systém islámského práva.
- Zahalování žen, např. šátkem.
- Koncept islámského myšlení, do kterého patří i úsilí o obranu a rozšiřování islámu.
- Jiné (uved'te jaké).

U této otázky bylo očekávatelný největší množství odpovědí, které s pravým významem pojmu mají nepříliš společného. Celkem 7 % respondentů zaměňuje pojem džihád s pojmem hidžáb (zahalování obličeje či vlasů šátkem). Naši pozornost však upoutal fakt, že 22 % respondentů považuje džihád za systém islámského práva, tedy zaměnili pojem džihád za pojem šaría. V možnosti odpovědět jinak se nejčastěji objevovala odpověď „svatá válka“, což v zásadě není špatně, avšak jedná se jen o jeden ze čtyř možných významu termínu.

Tabulka 12 Představa respondentů o pojmu džihád

Představa pod pojmem džihád	Počet respondentů	Percentuálně podíl respondentů
Koncept islámského myšlení, do kterého patří i úsilí o obranu a rozšiřování islámu.	240	60 %
Systém islámského práva.	88	22 %
Zahalování žen, např. šátkem.	28	7 %
Jiné.	44	11 %
Celkem	400	100 %

Obrázek 10 Představa respondentů o pojmu džihád

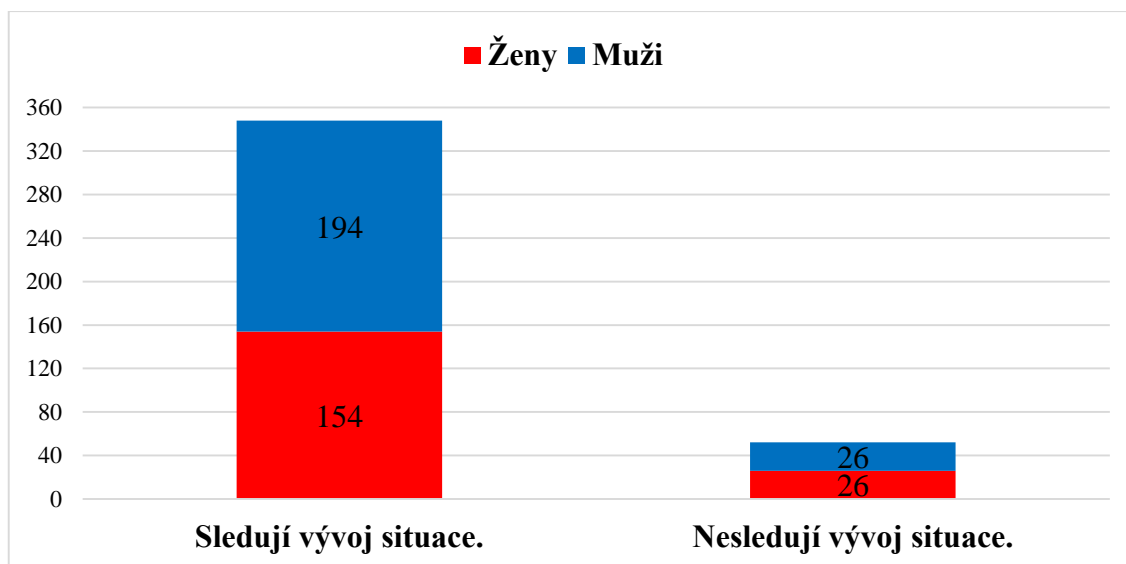
Otázka č. 10: **Sledujete vývoj situace týkající se Islámského státu?**

- Ano.
- Ne.

Tato otázka byla poslední pro ty, kteří odpověděli, že nesledují vývoj situace Islámského státu. Průzkumný vzorek by totiž narušilo procento respondentů, kteří této problematice nevěnují pozornost. Výsledek této otázky byl takový, že do další části dotazníkového šetření bylo vpuštěno 348 respondentů, což je 87 % z celkového počtu. Spolu se zněním otázky bylo v nápovědě napsáno, že sledovat znamená mít hrubý přehled o situaci a znalost základních informací o organizaci a jejích cílech. Zajímavým faktem je, že zkoumané oblasti věnují více pozornost ženy než muži.

Tabulka 13 Počet respondentů sledující vývoj situace týkající se Islámského státu

Sledování vývoje situace kolem Islámského státu	Počet respondentů	Percentuálně podíl respondentů
Ano	348	87 %
Ne	52	13 %
Celkem	400	100 %

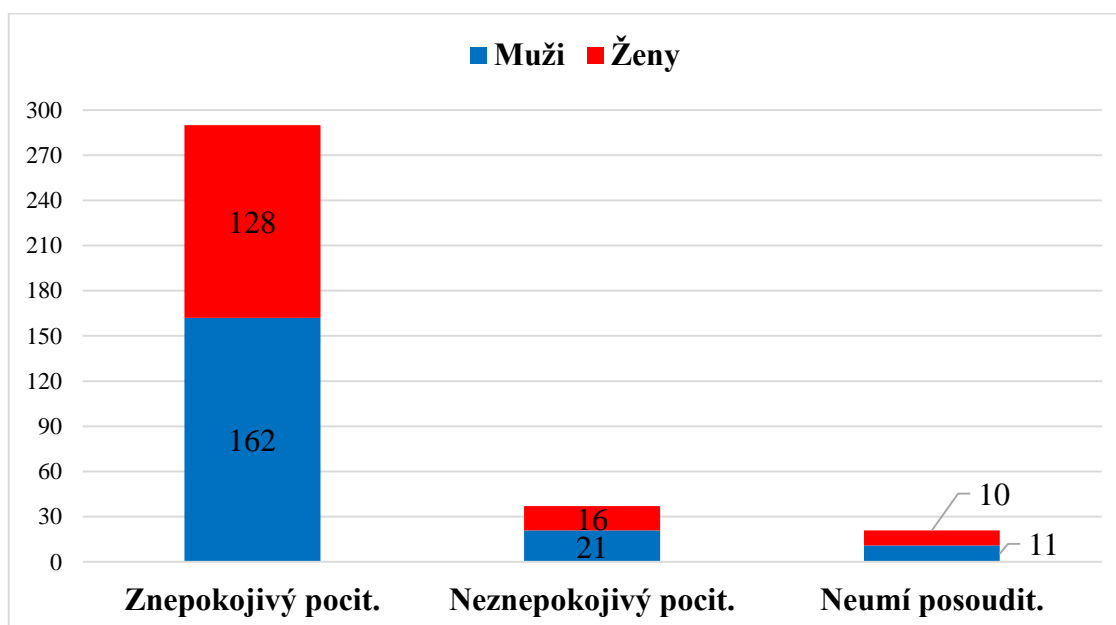
Obrázek 11 Počet respondentů sledující vývoj situace týkající se Islámského státu

Otázka č. 11: **Považujete vývoj situace týkající se Islámského státu za znepokojivý?**

- Ano.
- Ne.
- Neumím posoudit.

Tabulka 14 Vnímání respondentů ohledně vývoje situace týkající se Islámského státu

Vnímání vývoje situace kolem Islámského státu	Počet respondentů druhé části	Percentuálně podíl respondentů
Znepokojivý pocit z vývoje situace kolem Islámského státu.	290	83 %
Neznepokojivý pocit z vývoje situace kolem Islámského státu.	37	11 %
Neumí posoudit.	21	6 %
Celkem	348	100 %

Obrázek 12 Počet respondentů vyjadřující se k vnímání situace týkající se Islámského státu

Otázka č. 12: **Myslíte si, že vývoj situace Islámského státu směřuje k jeho úpadku či rozvoji?**

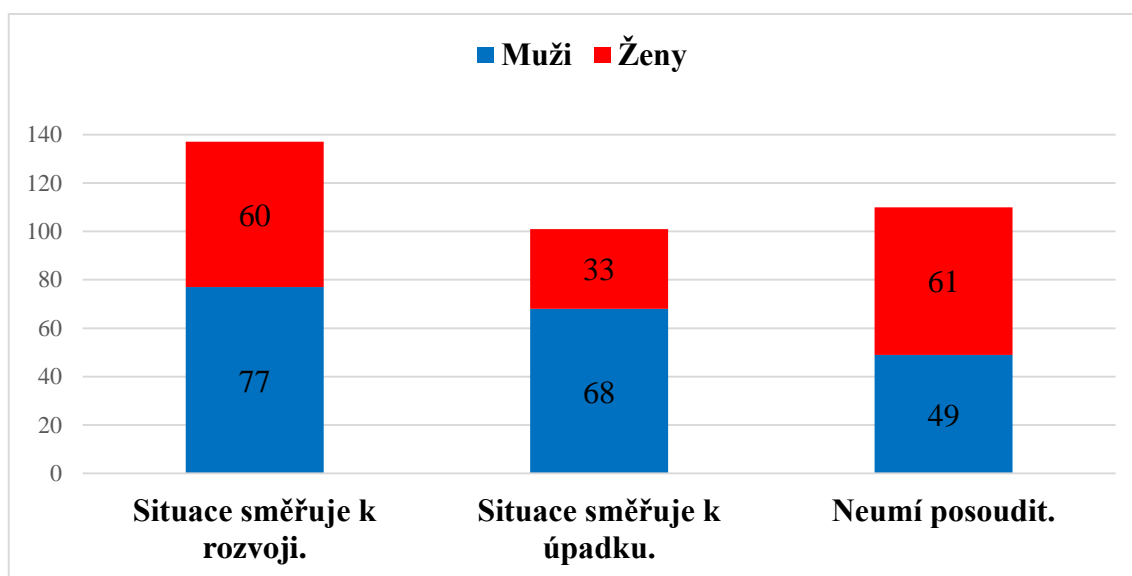
- Vývoj situace směřuje k rozvoji Islámského státu.
- Vývoj situace směřuje k úpadku Islámského státu.
- Neumím posoudit.

Vzhledem k tomu, že dotazník byl z největší části vyplňován v období 9. až 12. ledna, lze předpokládat, že odpovědi (39 % respondentů si myslí, že vývoj povede k růstu) byly z velké části ovlivněny útokem na pařížskou redakci francouzského satirického týdeníku Charlie Hebdo. Dalším faktorem, který by dnes výsledek odpovědí jistě změnil, jsou nové

informace. Dle nejnovějších informací ze zahraničních zpravodajství vývoj Islámského státu značně upadá.

Tabulka 15 Vnímání respondentů ohledně vývoje situace Islámského státu do budoucnosti.

Vnímání vývoje situace kolem Islámského státu	Počet respondentů druhé části	Percentuálně podíl respondentů
Vývoj směřuje k rozvoji.	137	39 %
Vývoj směřuje k úpadku.	101	29 %
Neumí posoudit.	110	32 %
Celkem	348	100 %

Obrázek 13 Počet respondentů vyjadřující se k vnímání situace týkající se Islámského státu

Otázka č. 13: **Myslíte si, že Islámský stát a jeho konání je bezpečnostní hrozbou pro Evropskou unii?**

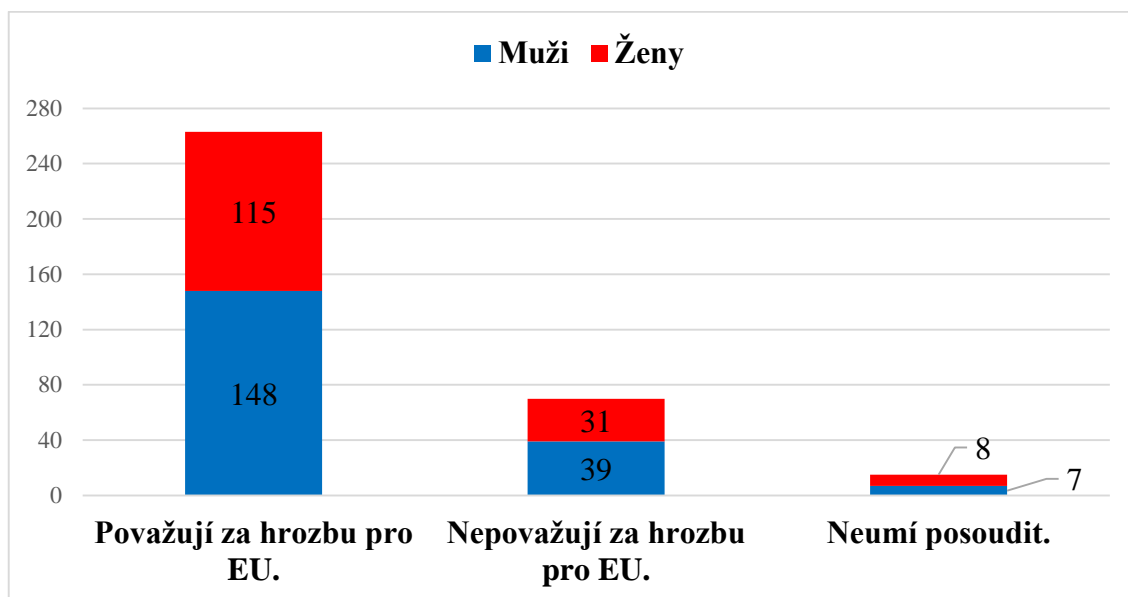
- Ano, je hrozbou pro Evropskou unii.
- Ne, není hrozbou pro Evropskou unii.
- Neumím posoudit.

Stejně jako u předešlých otázek i zde je nutné vzít v potaz období vyplňování dotazníkového šetření. Jednalo se o krátkou dobu po útoku na redakci Charlie Hebdo a média byla přeplněna reportážemi na téma evropská bezpečnost. Mnoho států Evropské unie navíc zveřejnila chystané změny v bezpečnosti, které byly dozajista ovlivněny narůstajícím počtem zahraničních bojovníků a jejich volnou migrací ve státech Evropské unie.

Tabulka 16 Vnímání Islámského státu jako bezpečnostní hrozby pro Evropskou unii

Vnímání Islámského státu jako bezpečnostní hrozby pro Evropskou unii	Počet respondentů druhé části	Percentuálně podíl respondentů
Považují za hrozbu.	263	76 %
Nepovažují za hrozbu.	70	20 %
Neumí posoudit.	15	4 %
Celkem	348	100 %

Obrázek 14 Počet respondentů vyjadřující se k vnímání Islámského státu jako bezpečnostní hrozby pro Evropskou unii

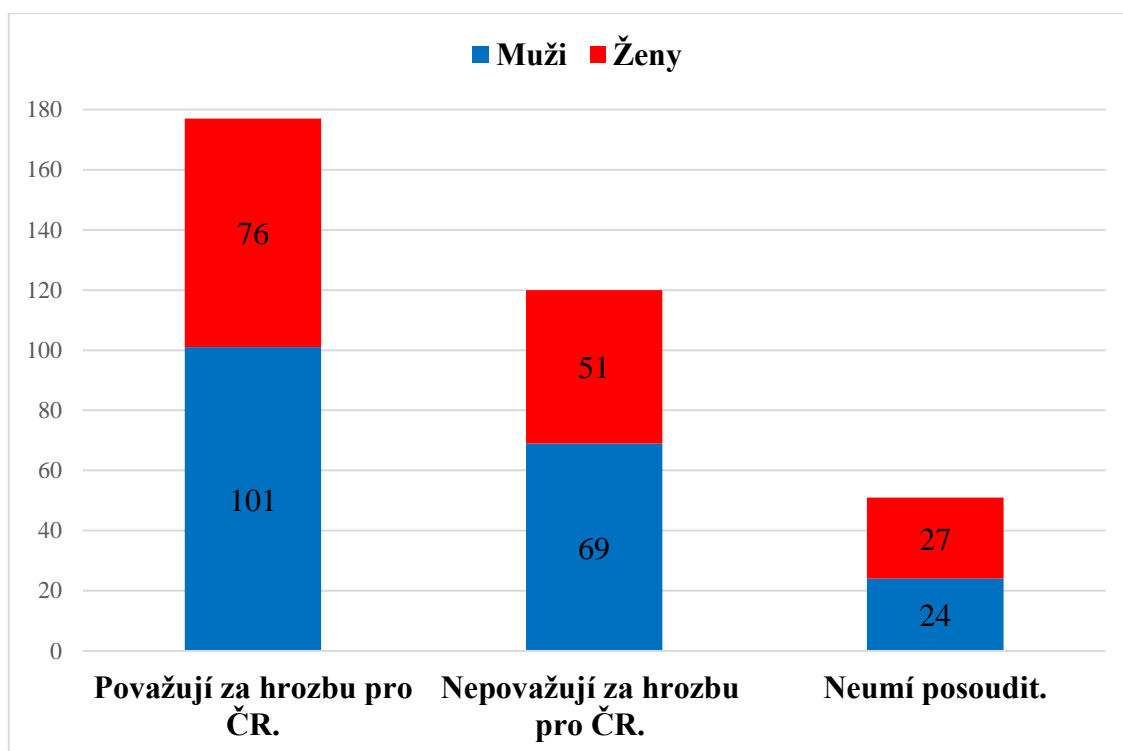
Otázka č. 14: **Myslíte se, že Islámský stát a jeho konání je bezpečnostní hrozbou pro Českou republiku?**

- Ano, je hrozbou pro Českou republiku.
- Ne, není hrozbou pro Českou republiku.
- Neumím posoudit.

Bylo očekávatelné, že počet respondentů obávající se vlivu činnosti Islámského státu na Českou republiku bude menší než u předešlé otázky. Přestože Česká republika je jedna ze zemí s největší islámofobií s ohledem na počet muslimů žijící v zemi, tak pocit ohrožení je překvapivě menší.

Tabulka 17 Vnímání respondentů Islámského státu jako bezpečnostní hrozby pro Českou republiku

Vnímání Islámského státu jako bezpečnostní hrozby pro Českou republiku	Počet respondentů druhé části	Percentuálně podíl respondentů
Považují za hrozbu.	177	51 %
Nepovažují za hrozbu.	120	34 %
Neumí posoudit.	51	15 %
Celkem	348	100 %

Obrázek 15 Počet respondentů vyjadřující se k vnímání Islámského státu jako bezpečnostní hrozby pro Českou republiku

Otázka č. 15: Myslíte si, že jsou evropští džihádisté hrozbou pro bezpečnost Evropské unie?

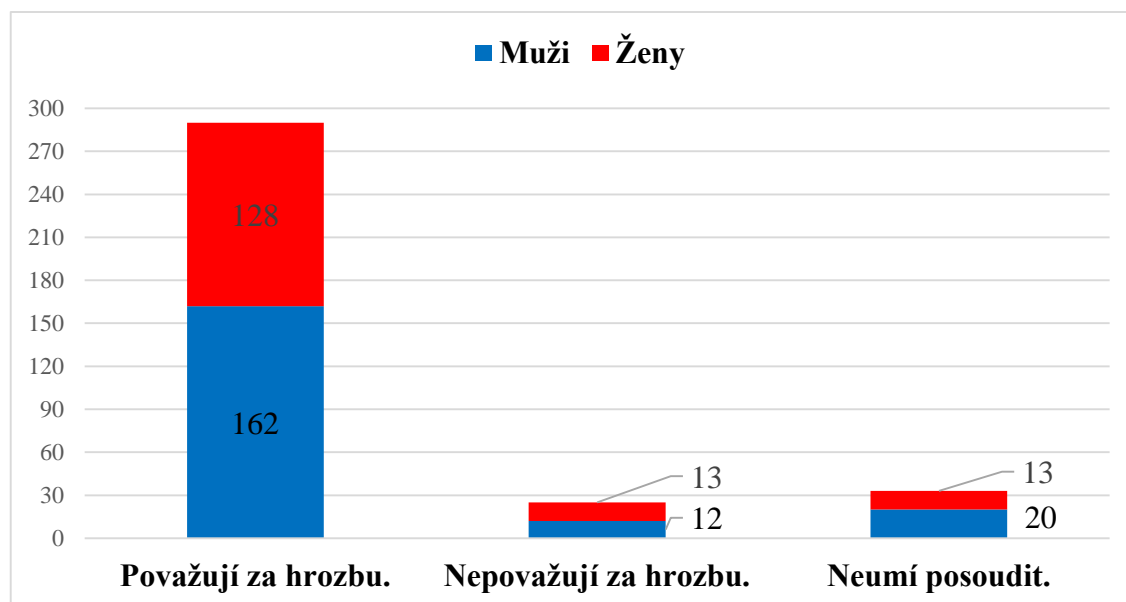
- Ano, jsou hrozbou pro Evropskou unii.
- Ne, nejsou hrozbou pro Evropskou unii.
- Neumím posoudit.

Bylo předpokládáným faktem, že pocit ohrožení plynoucí z problematiky evropských džihádistů bude největší v porovnání s předešlými dvěma otázkami. Může za to jistě fakt, že nejznámějším evropským džihádistou a bojovníkem za Islámský stát je tzv. „Džihádista John“, který se proslavil díky sociálním sítím, na kterých byla

zveřejňována videa poprav novinářů a dalších jedinců. Média také často zmiňují narůstající počet osob evropského původu, které odjíždějí do Sýrie a Iráku za účelem připojení se k teroristickým organizacím.

Tabulka 18 Vnímání evropských džihádistů jako bezpečnostní hrozby pro Evropskou unii

Vnímání evropských džihádistů jako bezpečnostní hrozbu Evropskou unii	Počet respondentů druhé části	Percentuálně podíl respondentů
Považují za hrozbu.	290	83 %
Nepovažují za hrozbu.	25	7 %
Neumí posoudit.	33	10 %
Celkem	348	100 %

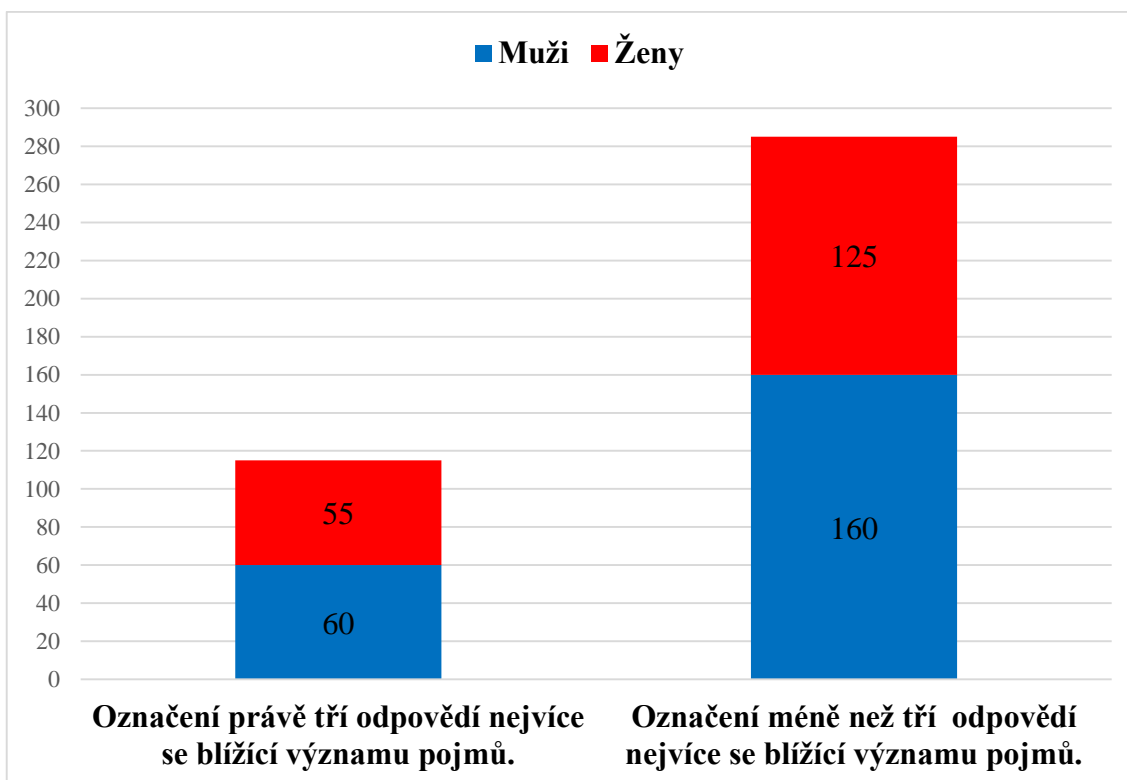
Obrázek 16 Počet respondentů vyjadřující se k vnímání evropských džihádistů jako bezpečnostní hrozby pro Evropskou unii

Na otázky týkající se pojmů z problematiky islamismu jsme dali na výběr vždy čtyři možnosti, přičemž vždy právě jedna se nejvíce blížila nejčastějším vysvětlením daných termínů. Všechny tři možnosti označilo jako svou představu o významu pojmu pouhých 115 respondentů, což odpovídá 29 %. Ze 115 respondentů se jednalo o 60 mužů (tj. 27 % ze všech mužů) a 55 žen (tj. 31 % ze všech žen). Co se týče věkových kategorií, ze 115 respondentů se jednalo nejvíce o jedince ve věku 20 až 30 let (33 % respondentů v této věkové kategorii), dále jedinci ve věkové kategorii nad 50 let (30 % respondentů v této věkové kategorii) a naopak nejméně jsou zastoupeni respondenti ve věkové kategorii do 20 let (pouze 18 % ze všech respondentů do 20 let).

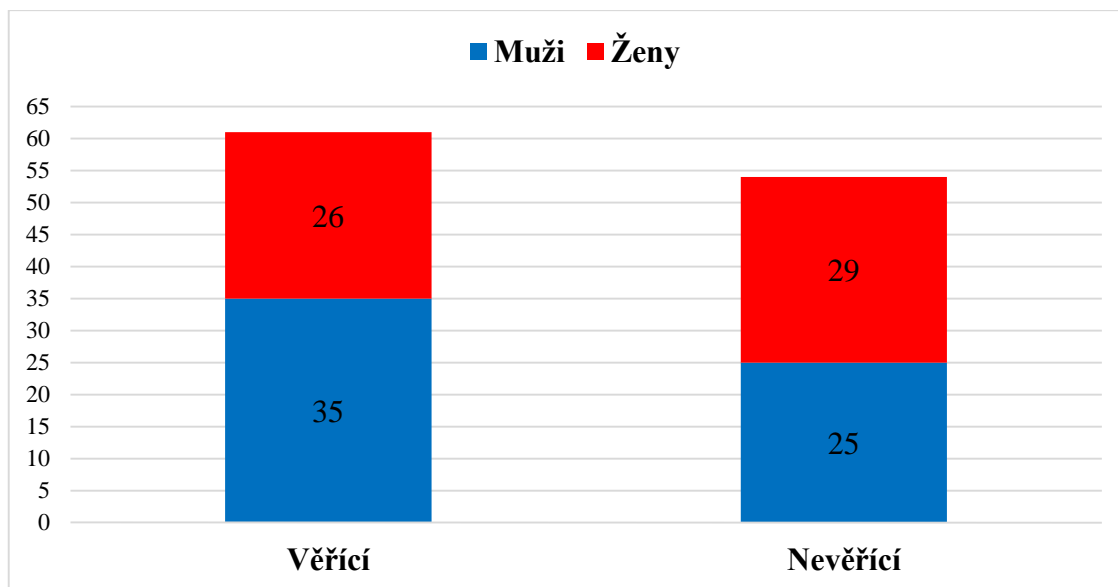
Zajímavým faktem je, že ze skupiny respondentů, kteří označili všechny tři možnosti, je 75 studujících a z nich 60 respondentů jsou vysokoškoláci. Poslední faktor, který jsme zohledňovali, byla víra. Do skupiny 115 respondentů patří 61 jedinců, kteří odpověděli, že jsou věřící, a 54 osob, kteří se uvedli jako nevěřící. V přepočtu na podíl ze všech respondentů dané kategorie ale vychází, že do skupiny se dostalo 40 % věřících a pouze 27 % nevěřících.

Tabulka 19 Poměr počtu respondentů odpovídající na představu o pojmech týkající se problematiky islamismu

Vyhodnocení představ respondentů o významu pojmů týkající se problematiky islamismu	Počet respondentů	Percentuálně podíl respondentů
Počet respondentů, kteří zvolili tři odpovědi, které se nejvíce blížily správnému významu pojmů	115	28,75 %
Počet respondentů, kteří zvolili dvě a méně odpovědí, které se nejvíce blížily správnému významu pojmů	285	71,25 %
Celkem	400	100 %

Obrázek 17 Poměr počtu respondentů odpovídající na představy o pojmech týkající se problematiky islamismu

Obrázek 18 Poměr věřících a nevěřících respondentů, kteří zvolili právě tři odpovědi nejvíce se blížíící správnému významu pojmů

Třetí část dotazníkového šetření byla zaměřena na vnímání ohrožení ze strany Islámského státu a zahraničních bojovníků. Celkem se jí zúčastnilo 384 respondentů, kteří v otázce, zda sledují vývoj situace týkající se Islámského státu, odpověděli ano. Z těchto 384 respondentů 223 jedinců (64 %) odpovědělo, že cítí ohrožení Evropské unie i České republiky Islámským státem. V této skupině 223 respondentů jsou nejvíce procentuálně zastoupeni jedinci ve věku 40 až 50 let (69 %) pak respondenti ve věku od 20 do 30 let (67 %), nejméně jsou zastoupeni osoby do 20 let (55 %). Z 223 respondentů je 91 věřících (z počtu 150 věřících respondentů, co odpovídali na třetí část průzkumu) a 132 nevěřících (ze 198 nevěřících respondentů, kteří odpovídali na třetí část průzkumu).

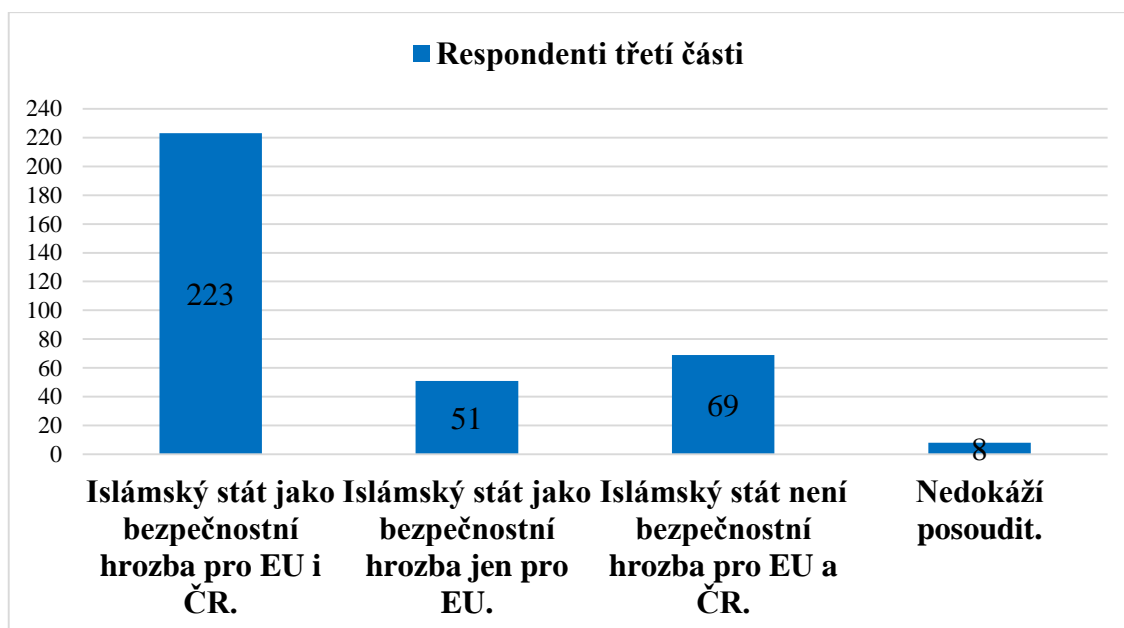
Další skupina respondentů byla charakteristická tím, že sice vnímá Islámský jak ohrožení Evropské unie, ale nemyslí si, že by IS mohl znamenat hrozbu pro ČR. Těchto jedinců bylo celkem 51 (tj. necelých 15 % z celkového počtu respondentů odpovídající v třetí části dotazníku).

Celkem 69 respondentů z 348 odpovídajících (tedy necelých 20 % respondentů) si myslí, že Islámský stát nijak neohrožuje Evropskou unii ani Českou republiku.

Poslední skupinu tvoří ti, kteří nedokáží posoudit bezpečnostní ohrožení ze strany Islámského státu, těch je pouze osm.

Tabulka 20 Vyhodnocení vnímání Islámského státu jako bezpečnostní hrozby pro Evropskou unii nebo Českou republiku

Vyhodnocení vnímání Islámského státu jako bezpečnostní hrozby pro EU a ČR	Počet respondentů	Percentuálně podíl respondentů
Respondenti pociťující Islámský stát jako bezpečnostní hrozbu pro EU i ČR.	223	64 %
Respondenti pociťující Islámský stát jako bezpečnostní hrozbu jen pro EU.	51	15 %
Respondenti, kteří nevnímají Islámský stát jako bezpečnostní hrozbu pro EU a pro ČR.	69	20 %
Respondenti, kteří nedokáží posoudit bezpečnostní ohrožení ze strany Islámského státu.	8	1 %
Celkem	348	100 %

Obrázek 19 Vyhodnocení vnímání Islámského státu jako bezpečnostní hrozby

6.2 Vyhodnocení cílů práce

V bakalářské práci jsme si stanovili tři cíle. Prvním cílem bylo nastínit fungování Islámského státu, jeho historii a jeho možné hrozby vůči Evropské unii a České republice. V teoretické části jsme nastínili obecné informace o Islámském státu, jeho vývoji a velkou část jsme věnovali charakteristice a počtům evropských džihádistů, kteří odjíždějí do postižených oblastí s úmyslem přidat se k teroristickým organizacím. Část teoretické práce je věnována islámu v Evropě a konkrétně i v České republice.

Dalším cílem bylo zmapovat znalosti respondentů o problematice islamismu pomocí dotazníkového šetření zaměřeného na základní pojmy v této oblasti. Zvolili jsme právě ty pojmy, které jsou, dle našeho mínění, nesprávně používány a zaměňovány s jinými termíny. Potvrdilo se nám, že termíny jsou sice špatně používány, avšak i tak 25 % respondentů se plně orientují v základních pojmech týkající se problematiky islamismu.

Posledním cílem práce bylo zjistit vnímání Islámského státu a jeho potenciální hrozby pomocí průzkumného šetření určeného pro širokou veřejnost. Stejně jako u předchozího cíle, i v tomto případě se nám potvrdilo, že respondenti vnímají Islámský stát a jeho činnost jako ohrožení pro bezpečnost Evropské unie a i České republiky.

6.3 Vyhodnocení hypotéz

HYPOTÉZA 1: *Předpokládáme, že více 25 % respondentů se orientuje v základních pojmech týkající se problematiky islamismu.*

S hypotézou 1 souvisely otázky 7, 8 a 9.

V otázce 7 jsme zjišťovali u respondentů představu pod pojmem islamismus. Celkem 266 jedinců ze 400 (66,5 %) respondentů odpovědělo, že pod pojmem si představují politickou ideologii radikálně prosazující islám. Otázka 8 byla zaměřena na získání představ respondentů o významu pojmu chalífát. Dohromady 72 % osob (tedy 288 respondentů) odpovědělo, že význam přisuzují náboženské instituci nebo i státnímu útvar zahrnující veškerá území ovládaná muslimy. V poslední otázce, která se vztahuje k hypotéze, jsme se respondentů ptali na jejich představu a významu termínu džihád. Z hlediska porovnání výsledků pouze 60 % osob (240) odpovědělo, že džihád si vysvětlují jako systém islámského myšlení, do kterého patří i úsilí o obranu a rozšiřování islámu. Je důležité ovšem podtrhnout, že významné procento respondentů

zvolilo možnost napsat vlastní možnost představy o pojmu. Mnoho těchto vlastních odpovědí se částečně shodovalo s nabízenými možnostmi či je doplňovalo, daly by se tedy počítat do odpovědí respondentů, kteří se orientují v základních pojmech týkající se problematiky islamismu. Počet respondentů, kteří označili právě tři možnosti odpovědí nejvíce se blížící správnému výkladu pojmů, bylo 115, tedy téměř 29 %, což hypotézu tedy potvrzuje. Pro zajímavost jistě stojí za to také zdůraznit, že počet respondentů, kteří zvolili právě dvě možnosti odpovědí, které se nejvíce blíží správnému významu pojmů, bylo 280, tedy 70 % všech respondentů. Navíc u všech tří otázek počet respondentů, kteří si vybrali význam nejvíce se blížící správnému výkladu pojmů, přesáhl pokaždé 60 %.

HYPOTÉZA 2: *Předpokládáme, že více než 50 % respondentů považují situaci Islámského státu za znepokojivou a vnímají ji jako bezpečnostní hrozbu.*

K této hypotéze se vztahují otázky 11, 12, 13, 14 a 15, které byly položeny jen těm respondentům, kteří na začátku této části dotazníkového šetření odpověděli, že sledují situaci Islámského státu.

Otázka 11 byla zaměřena na vnímání Islámského státu v obecné rovině. Z výsledků vyplynulo, že 290 respondentů (83 %) považuje tuto situaci za znepokojivou. V otázce 12 jsme se věnovali odhadu vývoje situace týkající se Islámského státu. Výsledek odpovědí respondentů je takový, že 39 % osob předpokládá, že vývoj situace směřuje k rozvoji, 29 % respondentů předpokládá naopak úpadek. Zbylí respondenti nedokáží budoucnost Islámského státu posoudit. Otázky 13 a 14 se týkaly vnímání Islámského státu jako bezpečnostní hrozby pro Evropskou unii a Českou republiku. U otázky 13 celkem 76 % respondentů (263) považuje Islámský stát za bezpečnostní ohrožení Evropské unie, ale jen 177 respondentů (51 %) vnímá Českou republiku za také ohroženou, jak vyplývá z výsledků otázky 14. V poslední otázce, která se vztahuje k hypotéze, jsme se věnovali vnímání evropských džihádistů jako hrozby pro Evropskou unii. Za bezpečnostní ohrožení tyto jedince evropského původu považuje 290 respondentů, tedy 83 %. Z těchto výsledků lze tedy usoudit, že hypotéza se potvrdila.

7 DISKUZE

V praktické části bakalářské práce jsme se prostřednictvím dotazníkového šetření ptali respondentů na představu o pojmech týkajících se především radikálního islámu a vnímání míry rizik plynoucích ze současné situace na Blízkém východě. Zajímalo nás, zda jsou respondenti věřící, zda stále studují či zdá ve svém okolí znají někoho vyznávající islám. Dotazovali jsme se respondentů na jejich zájem o situaci, respektive zda sledují vývoj Islámského státu. Naším zájmem také bylo zjistit, zda respondenti považují Islámský stát jako bezpečnostní hrozbu pro Evropskou unii a i konkrétně pro Českou republiku. Vzhledem k aktuálnosti a specifčnosti problematiky není moc zdrojů, se kterými můžeme výsledky našeho průzkumu porovnávat, rozhodli jsme se tedy využít práce a data zabývající se islámem v obecné rovině.

V naší první hypotéze jsme předpokládali, že více jak 25 % dotazovaných se orientuje v pojmech týkajících se islamismu. Tato hypotéza se potvrdila, jelikož celkově 29 % respondentů označilo právě tři odpovědi nevíce se blížíci správnému významu pojmu, na které jsme se ptali. Michal Kimák se ve své diplomové práci (Hrozba islámského fundamentalismu v moderní Evropě) respondentů ptal jméno zakladatele islámu, jak nazývají muslimové svého Boha a jak se nazývá kniha islámské věrouky. Celkem 66 % respondentů správně odpovědělo na všechny tři otázky. Tento markantní rozdíl může být zapříčiněn tím, Kimák se ptá na, na rozdíl od nás, na základní pojmy, které jsou ve společnosti mnohem více známy. (Kimák, 2014)

V jedné z našich otázek jsme se respondentů ptali, zda sledují vývoj situace Islámského státu. Výsledek byl poměrně překvapivý, jelikož 87 % respondentů odpovědělo, že se zajímají o tuto problematiku. Kimák ve své práci vyhodnotil zájem občanů o problematiku islámu a muslimů v Evropě, a pouze 18 % respondentů věnují pozornost této oblasti a celkem 49 % jedinců se o tuto problematiku zajímají jen občas. Tomáš Melichárek v průzkumu (2011) vyhodnotil, že o problematiku islámu u nás a ve světě se zajímá 42 % dotázaných, což se k našim výsledkům blíží více. Je ale nutno podotknout, že problematika Islámského státu je mnohem aktuálnější, v médiích často probíranější, což může v respondentech probudit větší zájem o tuto specifickou oblast. (Melichárek, 2011)

V druhé hypotéze jsme předpokládali, že více jak 50 % respondentů považuje situaci týkající se Islámského státu za znepokojivou a vnímá ji jako bezpečnostní hrozbu.

Celkem 83 % respondentů považuje vývoj situace IS za znepokojivý a 39 % jedinců si myslí, že vývoj situace směřuje k rozvoji. Islámský stát jako bezpečnostní hrozbu pro Evropskou unii považuje 76 %, ohrožení České republiky pocítuje 51 % respondentů. Evropské džihádisty vnímá jako bezpečnostní hrozbu 83 % respondentů.

Naše výsledky se celkem shodují s dalšími výsledky podobných průzkumů. Například Kimák ve své práci píše o 71 % respondentech, kteří vnímají přítomnost muslimů v Evropě jako hrozbu. (Kimák, 2014). Veronika Pitnerová ve své diplomové práci v roce 2010 položila respondentům otázku týkající se vnímání muslimů a islámu v Evropě. Na tuto otázku celkem 53 % respondentů zaujalo negativní postoj. (Pitnerová, 2010) Další průzkum v roce 2006 provedla pro Hospodářské noviny agentura STEM. Z výsledků jejich průzkumu bychom zmínili, že celkem 60 % respondentů v České republice má strach z islámu. Islámský fundamentalismus se dokonce objevil na 4. místě v žebříčku pocítovaných hrozeb. První místo zaujal terorismus, dále šíření zbraní hromadného ničení a mezinárodní organizovaný zločin. V roce 2013 na webových stránkách www.vyplnto.cz proběhl průzkum týkající se názoru na islámský svět. Na otázku, zda respondent považuje pronikání islámské kultury do Evropy za hrozbu, celkem 69 % jedinců odpovědělo kladně. (vyplnto.cz) Anna Chrastinová ve své bakalářské práci taktéž zdůraznila vysoké procento (75 %) respondentů, kteří pocítují obavu ze silícího vlivu islámu v západních zemích. (Chrastinová, 2013)

Pro náš zájem jsme do dotazníkového šetření přidali dotaz na znalost někoho ve svém okolí vyznávající islám. Procentuální výsledek této odpovědi předčil náš odhad (celkem 43 % respondentů odpovědělo, že ano). Tento výsledek avšak přisuzujeme aktuálnosti problematiky i vysoké míře oblíbenosti tématu ze stran médií. Vzhledem k nízkému počtu muslimů na území České republiky je prakticky nemožné, aby 43 % respondentů zná nebo má svém okolí muslima. Vzhledem k mediálně konstruovanému obrazu je ovšem pochopitelné, že lidé pocítují sounáležitost s tím, co se odehrává na obrazovkách televize či jiných informačních prostředků. Tomuto tématu se například věnuje Jana Karásková ve své diplomové práci, kde poukazuje na nepřesné a zkreslené informace, které média zprostředkovávají. (Karásková, 2012)

8 ZÁVĚR

Statistiky uvádí, že na světě je 1,6 miliardy muslimů, Islámský stát čítá asi 30 tisíc členů, což odpovídá 0,0019 % muslimů. Je ovšem potřeba pamatovat na jiné radikální organizace jako Al-Nusra, Boko Haram nebo Al-Káida. Navíc ne všichni radikální muslimové jsou činní v těchto organizacích, tudíž procento islamistů bude o něco vyšší, nicméně ne o tolik, aby zásadně změnil počty. Přesto jejich aktivity ohrožují celý svět, a to nejen západní civilizaci, ale především tu východní, islámskou.

V práci jsme se snažili nastínit důvody, proč je islám příčinou mnoha konfliktů nejen na Blízkém východě, ale i v Evropě. Nejvíce informací k Islámskému státu jsme čerpali od zahraničních organizací (např. The International Centre for the Study of Radicalisation and Political Violence, Institute for Strategic Dialogue, The Middle East Media Research Institute atd.) zabývající se bezpečnostní a obecně terorismem. V praktické části jsme vycházeli ze zjištěných rozsáhlých výsledků průzkumného šetření, které jsme zpracovali do grafů a tabulek. Dále jsme si stanovili cíle a zpracovali hypotézy.

Závěrem lze jen říci, že jedním z důvodů, proč jsou pro nás teroristické útoky tak bolestivé, je i fakt, že máme tendenci útoky vnímat jako souboj křesťanské civilizace s muslimskou. Neměli bychom ovšem zapomínat, že skutečným těžištěm konfliktu je právě Blízký východ a jeho aktéry nejsou muslimové útočící na křesťany, ale muslimové útočící na muslimy.

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literatura

- BARŠA, Pavel. *Přistěhovalectví a liberální stát: Imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. 2005. Mezinárodní politologický ústav. ISBN 80-210-3875-6.
- BEČKA, Jiří a Miloš MENDEL. *Islám a české země*. Praha: Votobia, 1998. ISBN 80-7220-034-8
- CROFTER, Warren. *Velká kniha Islámu*. Český Těšín: BVD, 2006. ISBN 80-903754-0-5
- ČERNÝ, Karel. *Svět politického islámu*. Praha: Lidové noviny, 2012. ISBN 978-80-7422-166-8.
- HOLE, Günter. *Fanatismus: Sklon k extrému a jeho psychologické kořeny*. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-183-5.
- HORYNA, Břetislav, Helena PAVLÍNCOVÁ. *Judaismus, Křesťanství, Islám*. Druhé vydání. Olomouc: Olomouc s.r.o., 2003. ISBN 80-7182-165-9.
- HRBEK, Ivan (prel.). 1991. *Korán*. 6. vydání. Praha: Odeon. ISBN 80-207-0444-2.
- CHRASTINOVÁ, Anna. 2012. *Islám v České republice*. Olomouc. Bakalářská práce. Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci.
- KARÁSKOVÁ, Jana. 2012. *Postavení a role islámu v Evropské unii*. Olomouc. Diplomová práce. Právnická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci.
- KEPEL, Gilles. *Válka v srdci islámu*. Praha: Karolinum, 2006. ISBN 80-246-1217-8.
- KIMÁK, Michal. 2014. *Hrozba islámského fundamentalismu v moderní Evropě*. Kladno. Diplomová práce. Fakulta biomedicínského inženýrství, ČVUT v Praze.
- KLAPETEK, Martin. *Muslimské organizace v Německu, Rakousku a Švýcarsku*. Brno: CDK, 2011. ISBN 978-80-7325-264-9.
- KROPÁČEK, Luboš. *Islám a Západ: historická paměť a současná krize*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 2002. ISBN 80-7021-540-2.
- LHOŤAN, Lukáš. Česko-muslimský institut. *Islám & Islamismus v České republice*. Lukáš Lhoťan v Pstruží, 2011. ISBN 978-80-904932-1-6.
- LINDNER, Tomáš. *Za středoevropský islám*. *Respekt*. 2015, roč. 26, č. 10.
- MENDEL, Miloš. *S puškou a Koránem: Pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu*. Praha: Orientální ústav Akademie věd ČR, 2008. ISBN 80-85425-63-5.

- MÜLLER, Zdeněk. *Islám a islamismus*. Praha: Academia, 2010. ISBN 978-80-200-1818-2.
- OSTŘANSKÝ, Bronislav. *Malá encyklopedie islámu a muslimské společnosti*. Praha: Libri, 2009. ISBN 978-80-7277-404-3.
- PITNEROVÁ, Veronika. 2010. *Islám v České republice*. Olomouc. Diplomová práce. Pedagogická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci.

Internet

- ABOUZEID, Rania. The Jihad Next Door: The Syrian roots of Iraq's newest civil war. *Politico Magazine* [online]. 23. 6. 2014. [cit. 16. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.politico.com/magazine/story/2014/06/al-qaeda-iraq-syria-108214_full.html#.VQbcSY6G-AV
- *Al-Qaeda disavows any ties with radical Islamist ISIS group in Syria, Iraq* [online]. Beirut: The Washington Post, 2014 [cit. 16. 3. 2015]. ISSN 0190-8286. Dostupné z: http://www.washingtonpost.com/world/middle_east/al-qaeda-disavows-any-ties-with-radical-islamist-isis-group-in-syria-iraq/2014/02/03/2c9afc3a-8cef-11e3-98ab-fe5228217bd1_story.html
- ARANGO, Tim a Eric SCHMITT. U.S. Actions in Iraq Fueled Rise of a Rebel: Baghdadi of ISIS Pushes an Islamist Crusade. *The New York Times* [online]. 08. 10. 2014. [cit. 16. 6. 2015]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2014/08/11/world/middleeast/us-actions-in-iraq-fueled-rise-of-a-rebel.html>
- BIRKE, Sarah. How al-Qaeda Changed the Syrian War. In: *The New York Review of Books* [online]. 2013 [cit. 16. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.nybooks.com/blogs/nyrblog/2013/dec/27/how-al-qaeda-changed-syrian-war/>
- BRIGGS OBE, Rachel a Tanya SILVERMAN. Western Foreign Fighters: Innovations in Responding to the Threat. In: *Institute for Strategic Dialogue* [online]. 2014, 12. 11. 2014 [cit. 20. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.strategicdialogue.org/ISDJ2784_Western_foreign_fighters_V7_WEB.pdf
- ČEJKA, Marek. Kdo jsou vlastně islamisté v Arabském jaru?. *Ústav mezinárodních vztahů Praha* [online]. Praha, 2013, 20. ledna 2013 [cit. 15. 4. 2015]. Dostupné z: <http://iir.cz/article/kdo-jsou-vlastne-islamiste-v-arabskem-jaru>

- ČTK, Islámský stát je v defenzivě, v Iráku ztratil čtvrtinu území. *Aktuálně.cz* [online]. Washington [cit. 2015]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/islamsky-stat-je-v-defenzive-v-iraku-ztratil-ctvrtinu-uzemi/r~2155e26ce27611e4a788002590604f2e/>
- ČTK. 2015. Teroristické útoky v Evropě za posledních 10 let. *České noviny* [online]. Praha [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/profil-terroristicke-utoky-v-evrope-za-poslednich-10-let/1165993>
- HAGAN, Daniel. Reakce na působení teroristické organizace Islámský stát. 2012. Dostupné z: <http://www.studentsummit.cz/data/1416307828303XX.-PSS-UNSC-BRG-Reakce-na-pusobeni-terroristicke-organizace-Islamsky-stat.pdf>
- ISI Confirms That Jabhat Al-Nusra Is Its Extension In Syria, Declares 'Islamic State Of Iraq And Al-Sham' As New Name Of Merged Group. *The Middle East Media Research Institute* [online]. 08. 4. 2013. [cit. 16. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.memri.org/report/en/0/0/0/0/0/7119.html>
- Islamic State in Iraq and the Levant. Britannica [online]. 1. 10. 2014 [cit. 20. března 2015]. Dostupné z: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/1963547/Islamic-State-.in-Iraq-and-the-Levant-ISIL>.
- KŘENEK, Petr. Jaký mají Češi názor na islámský svět? *Vyplnto.cz* [online]. 2013 [cit. 1. 5. 2015]. Dostupné z: www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/jaky-maji-cesi-nazor-na-islama/
- NEUMANN, Peter R. Foreign fighter total in Syria/Iraq now exceeds 20,000; surpasses Afghanistan conflict in the 1980s. In: *ICSR* [online]. 26. ledna 2015 [cit. 20. 3. 2015]. Dostupné z: <http://icsr.info/2015/01/foreign-fighter-total-syriairaq-now-exceeds-20000-surpasses-afghanistan-conflict-1980s/>
- PEW RESEARCH CENTRUM. The future of the global muslim population. *Pewglobal.org* [online]. 2010 [cit. 14. 4. 2015]. Dostupné z: <http://www.pewforum.org/2011/01/27/future-of-the-global-muslim-population-regional-europe/>
- Radikálové z ISIL prý vyhlásili vlastní chalífát Islámský stát. In: *Česká televize: ČT24* [online]. 29. 6. 2014 [cit. 20. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/278692-radikalove-z-isil-pry-vyhlasili-vlastni-chalifat-islamsky-stat/>
- RAJKOVIČ, Ondřej. IS - Islámský stát. *Armádní noviny.cz* [online]. 29. 9. 2014. [cit. 16. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.armadninoviny.cz/is-islamsky-stat.html>

- SHANKER, Thom. Qaeda Leaders in Iraq Neutralized, U.S. Says. *The New York Times* [online]. 04.06.20140. [cit. 16. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/2010/06/05/world/middleeast/05military.html?_r=1
- STEHLÍK, Jan. Evropské hodnoty. *Komentáře a analýzy Think-Tanku Evropské hodnoty k tématu islamistických zahraničních bojovníků* [elektronická brožura]. 2015, [cit. 26. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.evropskehodnoty.cz/wp-content/uploads/2015/03/KOMENT%C3%81%C5%98E-A-ANAL%C3%9DZY-THINK-TANKU-EVROPSK%C3%89-HODNOTY-K-T%C3%89MATU-ISLAMISTICK%C3%9DCH-ZAHRANI%C4%8CN%C3%8DCH-BOJOVN%C3%8DK%C5%AE-.pdf>
- STEM. Češi mají z islámu strach. *hn.ihned.cz* [online]. 2006 [cit. 20. 4. 2015]. Dostupné z: <http://hn.ihned.cz/c1-19432250-cesi-maji-z-islam-strach>

Jiné

- IBRAHIM, Azeem. Why the West is Losing the Battle against Radical Islam [přednáška]. Praha: CEVRO Institut, 19. března 2015.
- MUSHARBASH, Yassin. Look at Conflicting Narratives of European Jihadist. [přednáška]. Praha: CEVRO Institute, 19. března 2015.

10 SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK A OBRÁZKŮ

Tabulka 1 Džihádisté ze západní Evropy	20
Tabulka 2 Počet džihádistů v Iráku a v Sýrii ze zbytku světa	20
Tabulka 3 Pohlaví respondentů	29
Tabulka 4 Věk respondentů	30
Tabulka 5 Víra respondentů	30
Tabulka 6 Počet respondentů dle aktuálního vzdělání	31
Tabulka 7 Počet studujících respondentů dle typu vzdělání	32
Tabulka 8 Počet dostudovaných respondentů dle typu vzdělání	32
Tabulka 9 Počet respondentů, kteří ve svém blízkém okolí znají/neznají jedince vyznávající islám	34
Tabulka 10 Představa respondentů o pojmu islamismus	35
Tabulka 11 Představa respondentů o pojmu chalífát	36
Tabulka 12 Představa respondentů o pojmu džihád	37
Tabulka 13 Počet respondentů sledující vývoj situace týkající se Islámského státu	38
Tabulka 14 Vnímání respondentů ohledně vývoje situace týkající se Islámského státu	39
Tabulka 15 Vnímání respondentů ohledně vývoje situace Islámského státu do budoucnosti	40
Tabulka 16 Vnímání Islámského státu jako bezpečnostní hrozby pro Evropskou unii	41
Tabulka 17 Vnímání respondentů Islámského státu jako bezpečnostní hrozby pro Českou republiku	42
Tabulka 18 Vnímání evropských džihádistů jako bezpečnostní hrozby pro Evropskou unii	43
Tabulka 19 Poměr počtu respondentů odpovídající na představu o pojmech týkající se problematiky islamismu	44
Tabulka 20 Vyhodnocení vnímání Islámského státu jako bezpečnostní hrozby pro Evropskou unii nebo Českou republiku	46
Obrázek 1 Počet respondentů dle pohlaví	29
Obrázek 2 Počet respondentů dle věku	30
Obrázek 3 Počet respondentů dle víry	31

Obrázek 4 Počet respondentů dle aktuálního vzdělání.....	31
Obrázek 5 Počet studujících respondentů dle typu vzdělání.....	32
Obrázek 6 Počet dostudovaných respondentů dle typu vzdělání	33
Obrázek 7 Počet respondentů, kteří ve svém blízkém okolí znají/neznají jedince vyznávající islám	34
Obrázek 8 Představa respondentů o pojmu islamismus	35
Obrázek 9 Představa respondentů o pojmu chalífát	36
Obrázek 10 Představa respondentů o pojmu džihád.....	37
Obrázek 11 Počet respondentů sledující vývoj situace týkající se Islámského státu	38
Obrázek 12 Počet respondentů vyjadřující se k vnímání situace týkající se Islámského státu.....	39
Obrázek 13 Počet respondentů vyjadřující se k vnímání situace týkající se Islámského státu.....	40
Obrázek 14 Počet respondentů vyjadřující se k vnímání Islámského státu jako bezpečnostní hrozby pro Evropskou unii.....	41
Obrázek 15 Počet respondentů vyjadřující se k vnímání Islámského státu jako bezpečnostní hrozby pro Českou republiku.....	42
Obrázek 16 Počet respondentů vyjadřující se k vnímání evropských džihádistů jako bezpečnostní hrozby pro Evropskou unii.....	43
Obrázek 17 Poměr počtu respondentů odpovídající na představy o pojmech týkající se problematiky islamismu.....	44
Obrázek 18 Poměr věřících a nevěřících respondentů, kteří zvolili právě tři odpovědi nejvíce se blížící správnému významu pojmů	45
Obrázek 19 Vyhodnocení vnímání Islámského státu jako bezpečnostní hrozby	46
Obrázek 20 Odhadovaný podíl muslimů v Evropě v roce 2010 a 2030.....	63
Obrázek 21 Vlajka Islámského státu	63
Obrázek 22 Území ovládané IS k prosinci 2014	64
Obrázek 23 Území, které by mělo spadat pod vyhlášený chalífát	64

11 SEZNAM ZKRATEK A POJMŮ

Abú Abdulláh al-Rashid al-Bagdádí - údajný vůdce Mudžahedínské radě šúry, který byl zabit v roce 2010 poblíž Tikrítu

Abú Ayyub al-Masrí – vůdce Al-Káidy v Iráku od roku 2006 do roku 2010, kdy byl zabit poblíž Tirkítu.

Abú Bakr – první zvolený chalífa po Mohammedovi

Abú Bakr Al-Bagdádí – vůdce Islámského státu

Abú Muhammad Adnání – mluvčí Islámského státu

Abú Muhammad al-Julani – samozvaný emír, vůdce Jabhat al-Nusra

Abú Musab al-Zarkáví – irácký muslimský militantní vůdce Al-Káidy v Iráku, zabit v roce 2006

Aleppo – město v severní Sýrii

Alí – zeť proroka Mohammeda

Al-Káida – militantní islámská teroristická organizace

Al-Nusra – militantní islámská teroristická organizace působící zejména v Sýrii

Al-Sham – region v Sýrii

Anbar – největší oblast v Iráku

AQI – Al-Káida v Iráku, teroristická organizace

Ayman al-Zahawiri – současný vůdce Al-Káidy

Bákuba – irácké město v blízkosti Bagdádu

Bašár Asad – současný prezident Sýrie

Boko Haram – džihádistická sunnitská organizace pocházející ze severní Nigérie

ČR – Česká republika

Dijála – oblast východního Iráku

Džihád – významný islámský koncept myšlení, do kterého spadá i „svatá válka“

Džihádisté – lidé usilující o radikální šíření a obranu islámu, členové džihádistických organizací

EU – Evropská unie

Falludža – město v irácké oblasti Anbar

Guerilla – partyzánský boj

Hidžáb – zahalování žen, např. šátkem

Chalífa – nejvyšší představený chalífátu

Chalífát – islámský stát či území řízený chalífou

Ibádát – část šarií, do kterého patří veškerá ustanovení mezi člověkem a Aláhem

Imám – muslimský duchovní vůdce

IS- Islámský stát

ISIL – Islámský stát v Iráku a Levantě

ISIS – Islámský stát v Iráku a Sýrii

Islamismus - politická ideologii odvolávající se na islám, jakožto základní zdroj politického a právního myšlení

Islámofobie – strach z čehokoliv spjatého s islámem

Jabhat al-Nusra – Fronta Al-Nusra, syrská vojenská organizace účastnící se občanské války v Sýrii

Mohammed – prorok Mohammed, zakladatel islámu, náboženský a politický vůdce

Mosul – město v Kurdistánu, na severu Iráku.

Muámalát – část šarií, která se věnuje právu

Mudžahedínská rada šúry – zastřešující organizace šesti sunnitských islamistických skupin

Muhammad Ibn Abd al-Wahháb – zakladatel wahhábismu

Organization of Jihad's Base in Mesopotamia – sunnitská džihádistická islamistická organizace v Iráku

OSN – Organizace spojených národů

Rakka – město v severní Sýrii

Saddám Husajn – irácký prezident v letech 1979-2003

Saláfisté – příznivci novodobého směru islámu, saláfíji

Sunna – jeden z pramenů islámského práva, Tradice, jedna z dvou hlavních větví islámu

Sunnité - příznivci jedné ze dvou hlavních větví islámu, sunny

Šaría – islámský soubor ustanovující Boží řád, jehož součástí je i islámský právní systém

Šía – jedna z dvou hlavní větví islámu, příznivci jsou nazýváni šiité

Šiité – příznivci jedné z dvou hlavní větví islámu, šií

Tálibán – afghánská radikální nábožensko-politická skupina

Tikrít – město v severní části Iráku

Usáma bin Ládín – jeden ze zakladatelů Al-Káidy, zabit v roce 2011 v Pákistánu

Wahhábismus – sunnitská fundamentální forma islámu, státní ideologie Saúdské Arábie

12 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 - Dotazník

ČÁST A

- 1) Jaké je Vaše pohlaví?
  - a) Žena.
  - b) Muž.

- 2) Kolik je Vám let?
  - a) Do 20 let.
  - b) 20 – 30 let.
  - c) 30 – 40 let.
  - d) 40 – 50 let.
  - e) Nad 50 let.

- 3) Jaké je Vaše vzdělání?
  - a) Již jsem dostudoval.
  - b) Stále studuji.

- 4) *Pokud zvolil dotazovaný u otázky číslo 3 možnost A, zobrazila se mu otázka:*
Dostudoval jste:
  - a) Základní nebo střední školu.
  - b) Vysokou školu.
  - c) Postgraduální studium.
Pokud zvolil dotazovaný u otázky číslo 2 možnost B, zobrazila se mu otázka „Studujete:“
  - a) Základní nebo střední školu.
  - b) Vysokou školu.
  - c) Postgraduální studium.

- 5) Jste věřící?
  - a) Ano.
  - b) Ne.

ČÁST B

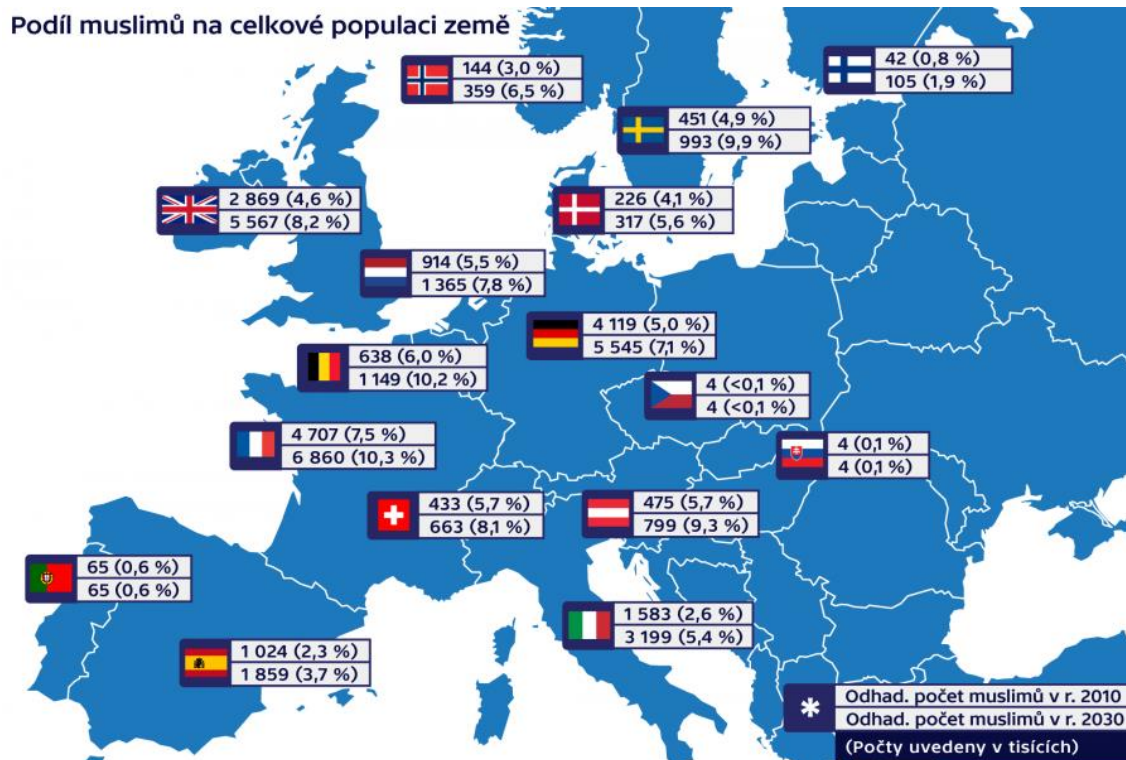
- 6) Co si představíte pod pojmem „islamismus“?
  - a) Politickou ideologii, která radikálně prosazuje islám.
  - b) Rozšiřování nauky o islámu.
  - c) Radikální řešení islámských konfliktů.
  - d) Jiné (*možnost doplnění vlastní odpovědi*).

- 7) Co si představíte pod pojmem „chalífát“?
- Zbavení se, vyhlazení, těch, kteří nesouhlasí s muslimskou nadvládou a nehodlají se jí podrobit.
  - Náboženskou instituci nebo i státní útvar zahrnující prakticky veškerá území ovládaná muslimy.
  - Přerušeni kmenových a rodových svazků a vztahů.
  - Jiné (*možnost doplnění vlastní odpovědi*).
- 8) Co si představíte pod pojmem „džihád“?
- Systém islámského náboženského práva.
  - Koncept islámského myšlení, do kterého patří i úsilí o obranu a rozšiřování islámu. Zahalování žen, např. šátkem.
  - Jiné (*možnost doplnění vlastní odpovědi*).
- 9) Sledujete vývoj situace kolem Islámského státu (sledovat znamená mít aspoň hrubé povědomí o dění)?
- Ano.
  - Ne. (*Pokud dotazovaný označí možnost B, ukončí tak dotazník*).
- 10) Považujete situaci kolem Islámského státu za znepokojivou?
- Ano.
  - Ne.
  - Neumím posoudit.
- 11) Myslíte si, že vývoj situace Islámského státu směřuje k jeho úpadku či rozvoji?
- Vývoj situace směřuje k úpadku Islámského státu.
  - Vývoj situace směřuje k rozvoji Islámského státu.
  - Neumím posoudit.
- 12) Myslíte si, že Islámský stát a jeho konání je bezpečnostní hrozbou pro **Evropskou unii**?
- Ano, je hrozbou pro EU.
  - Ne, není hrozbou pro EU.
  - Neumím posoudit.
- 13) Myslíte si, že Islámský stát a jeho konání je bezpečnostní hrozbou pro **Českou republiku**?
- Ano, je hrozbou pro ČR.
  - Ne, není hrozbou pro ČR.
  - Neumím posoudit.
- 14) Myslíte si, že jsou evropští džihádisté hrozbou pro bezpečnost evropských států?
- Ano, jsou hrozbou.
  - Ne, nejsou hrozbou.
  - Neumím posoudit.

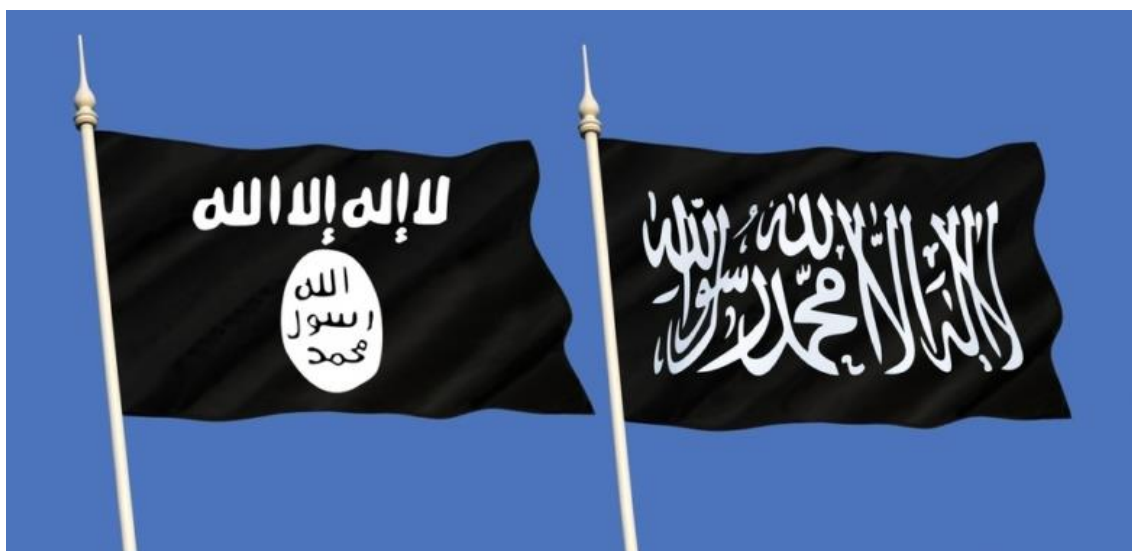
15) Znáte někoho ve svém okolí vyznávající islám?

- a) Ano.
- b) Ne.

Příloha 2 – Obrázky

Obrázek 20 Odhadovaný podíl muslimů v Evropě v roce 2010 a 2030. Zdroj: Europol

Obrázek 21 Vlajka Islámského státu. Zdroj: www.tyden.cz

Obrázek 22 Území ovládané IS k prosinci 2014. Zdroj: www.easternmediterraneanagency.com

Obrázek 23 Území, které by mělo spadat pod vyhlášený chalífát. Zdroj: www.worthynews.com